

II. Rahatoimikamari.

Koska tärkeimmät Rahatoimikamarin käsittelemät asiat on kerrottu edellisessä osastossa, mainitaan tässä ainoastaan seuraavat:

a) Kaupungin kiinteän omaisuuden hallintoa koskevia asioita.

Tonttienmyynti. Osaksi erinäisten, Kaupunginvaltuuston antamain ja edellä kosketeltujen valtuutusten nojalla, osaksi sen oikeuden nojalla, joka Rahatoimikamarilla ohjesääntönsä mukaan on julkisella huutokaupalla myydä kaupungille kuuluvia käyttämättömiä tontteja, myi Rahatoimikamari vuoden kuluessa alempana mainitut asuin- ja tehdastontit, joille, sittenkuin niistä määrätyt lunastushinnat oli joko rahassa maksettu taikka suoritettu tonttiin kiinnitetyillä velkakirjoilla, Rahatoimikamari antoi kaupungin puolesta kauppakirjat:

Kortteli N:o	Tontti N:o	Katu	Ostaja	Tontin ala m ²	Yksikkö-hinta Smc	Kauppahinta Smc
126	21	Tehtaan-	Tohtori E. Reuter	2,039,252	20 —	40,785 02
	55	Itäinen Viertotie	Kauppias K. V. Snellman	852,24	20 —	17,044 80
	57	„	Sama	1,923,964	15 —	28,859 82
	59	„	Sama	1,054	16 —	16,814 —
359	7	Waasan-	Kauppias K. H. Valdén	1,371,24	14 —	19,197 36
301a	1	Hämeen-	Kapellimestari A. Laurent ja Kirvesmies L. Gustafsson Mietala . .	2,117,988	18 —	38,123 78
301a	3	Eläintarhantie	Lääketiedetten kandidaatti G. von Wendt	1,263,244	— —	20,350 —
149	9	Kauppiaan-	Rakennusmestari E. Lietzén	1,504,7	21 —	31,598 70
148	4	Luotsi-	Kauppias Hj. Segercrantz	1,360,042	— —	21,761 —
310	34	3:s linja	Osakeyhtiö Terä	1,722	12 —	20,664 —
321	17	Alppi-	Työväenasunto-osakeyhtiö Terho . .	2,009,965	13 —	26,129 55
313	12	4:s linja	Kauppias E. Björkell	1,435,08	11 —	15,785 88
126	19	Tehtaan-	Työväenasunto-osakeyhtiö Halme . .	2,172,088	16 50	35,839 45
29	2	Nikolain-	Suomen Valtiovarasto	693,08	75 —	51,981 —
135	3	Neitsytpolku	Muurari A. Johansson	2,840,841	20 —	56,816 82
312	4	4:s linja	Konttoristi Th. Isotupa	1,317,666	13 —	17,129 66

323	28}	Helsingin-	Työväenasunto-osakeyhtiö Kallio . . .	(1,952,5	12 50	24,406 25
"	30}			(1,952,5	12 50	
126	13	Tehtaan-	Työväenasunto-osakeyhtiö Aamu-			
			tähti	2,131,065	20 —	42,621 30
305	3	2:nen linja	Helsingin Panttiosakeyhtiö	1,435,18	15 —	21,527 70
284	11	Etelälahden-	Rakennusmestari J. A. Blomqvist	1,361,277	9 50	12,932 13
147	3	Luotsi-	Kauppias Julius Lönnberg	1,226,309	22 —	26,978 80
146	11	"	Sama	1,218,34	22 —	26,803 48
149	10	"	Rautatienvirkamies O. M. Massinen	1,142,625	— —	33,610 —
321	5	Vallininkuja	Kiviyömiäs J. Johansson	2,514,658	9 —	22,651 92
355	32	Vaasan-	Rakennusmestari O. E. Lund	1,016,5	12 50	12,706 25
288	24	Itäinen Viertotie	Rouva Adolfin Gustafsson	11,285,391	6 —	67,632 35
159	9	Vyö-	Rakennusosakeyhtiö Wellamo	1,346,223	20 —	26,924 46
149	18	Luotsi-	Työväenasunto-osakeyhtiö Koitto	1,161,187	— —	37,110 —
367	3	Fredriksbergin-	Puutavarakauppias E. Granfelt	4,544,6	5 —	22,723 —
367	7	"	Sama	5,391,285	5 —	26,956 43
149	11	Kauppiaan-	Rakennusmestari N. Lietzén	1,504,7	25 —	37,617 50
126	20	Vuorimiehen-	Työväenasunto-osakeyhtiö Tuomisto	2,385,972	22 —	52,491 38
149	9 ¹⁾	Läntinen Satama-	Osakeyhtiö Home	316,462	20 —	6,329 24

Kaupunginvaltuuston osaksi vuonna 1902, osaksi aikaisemmin tekemän päätösten nojalla teki Rahatoimikamari vuokrasopimuksia kaupungille kuuluvasta maasta seuraavissa tapauksissa:

Vuokralle annettuja tiloja.

No kartalla	Tilan nimi	Ala m ²	Vuokramiehen nimi	Vuokra-aika päättyy	Pohjanvero hl.	Vuotuisen rahavuokra	Vuotuisen rahavuokra
54 & 55	Humleberg, asuinhuvila N:o 4	5,455,8	Kauppias K. J. Liljeströmin alaikäiset lapset Toini Maria ja Oma Kaarlo Reino Liljeström ²⁾	1913 helmik. 22	—	285	—
	Itäinen Viertotie, tontti N:o 61 korttelissa 358	700,4	Helsingin Kaupunginlähetyk ³⁾	1911 jouluk. 31	—	— ⁴⁾	—
37	Kallio, tontit 35 ja 37 Terassikadun varrella	1,462,0 1,776,2	Kauppias K. V. Snellman ⁵⁾	1919 jouluk. 31	—	200	—
21	Sörnäisten ravintola-alue, kaksi erilleen murettua petroolin varastopaikkaa	1,066,6 1,066,6	A. Parviainen & Co Osakeyhtiö ⁶⁾	1911 jouluk. 31	—	600	—

¹⁾ Lisäaluetta. — ²⁾ Rhtkn pöytäk. 9 piltä toukok. 11 §. — ³⁾ S:n s:n 20 piltä maalisk. 19 §. — ⁴⁾ Ilman vuokramaksua sillä ehdolla, että tontilla edelleenkin ylläpidetään rukoushuone. — ⁵⁾ Rhtkn pöytäk. 16 piltä tammik. 6 §. — ⁶⁾ S:n s:n 16 piltä tammik. 7 §.

Vuokran pitentäminen.

Niinikään Kaupunginvaltuuston osaksi vuonna 1902 osaksi ennen tekemäin päätösten nojalla myönnettiin pitennetty käyttö- tahi vuokraoikeus seuraaviin tiloihin:

Tilan nimi	Vuokramies	Pitennetty vuokra-aika		Vuokramaksu Myc.	Vuokra- hl. rukkita	Poljaveroa hl. rukkita
		mistä	mihin			
<i>Arkadian teatteri- paikka</i>	Suomalaisen Teatteritalon Osa- keyhtiö ¹⁾	1905 tamm. 1	1906 jouluk. 31	—	—	—
<i>Humallahti</i>	Konsuli G. Paulig ²⁾	1903 tamm. 1	1922 jouluk. 31	185	—	2,533
<i>Humleberg, huvila- palsta N:o 2</i>	Osakeyhtiö Spennertin satula- ja ajokalutehdas ³⁾	1913 tamm. 1	1922 jouluk. 31	437	50	—
		1923 tamm. 1	1932 jouluk. 31	525	—	—
<i>S:n s:n N:o 19</i>	Kirvesmies Aug. Lundell ⁴⁾	1920 tamm. 1	1929 jouluk. 31	162	50	—
		1930 tamm. 1	1939 jouluk. 31	195	—	—
<i>S:n s:n N:o 22</i>	Teurastajamestari K. G. Grön- lund ⁵⁾	1918 tamm. 1	1927 jouluk. 31	218	75	—
		1928 tamm. 1	1937 jouluk. 31	262	50	—
<i>Korkeasaari</i>	Helsingin Anniskeluosakeyh- tiö ⁶⁾	1902 toukok. 1	1912 huhtik. 30	430	—	2,935
<i>Meilansi, huvila- palsta N:o 5</i>	Neiti A. A. Ståhlberg ja rouva J. L. T. Strömberg ⁷⁾	1914 tamm. 1	1923 jouluk. 31	281	25	—
		1924 tamm. 1	1932 jouluk. 31	337	50	—
<i>S:n s:n N:o 12</i>	Kauppias E. Lesch ⁸⁾	1924 tamm. 1	1933 jouluk. 31	133	50	—
		1934 tamm. 1	1943 jouluk. 31	160	20	—
<i>S:n s:n N:o 18</i>	Insinööri F. Rosberg ⁹⁾	1927 tamm. 1	1936 jouluk. 31	156	25	—
		1937 tamm. 1	1946 jouluk. 31	187	50	—
<i>S:n s:n N:o 20</i>	Kauppias K. Hildén ¹⁰⁾	1923 tamm. 1	1932 jouluk. 31	225	—	—
		1933 tamm. 1	1942 jouluk. 31	270	—	—
<i>Ryssänsaari</i>	Kalankauppias K. A. Holm- ström ¹¹⁾	1902 tamm. 1	1906 jouluk. 31	118	—	—

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 20 piltä maalisk. 21 §. — ²⁾ S:n s:n 13 piltä marrask. 3 §. — ³⁾ S:n s:n 27 piltä jouluk. 3 §. — ⁴⁾ S:n s:n 17 piltä heinäk. 27 §. — ⁵⁾ S:n s:n 9 piltä tammik. 5 §. — ⁶⁾ S:n s:n 20 piltä maalisk. 20 §. — ⁷⁾ S:n s:n 6 piltä marrask. 19 §. — ⁸⁾ S:n s:n 16 piltä tammik. 9 §. — ⁹⁾ 6 S:n s:n 6 piltä marrask. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 16 piltä tammik. 10 §. — ¹¹⁾ S:n s:n 16 piltä tammik. 8 §.

Enemmän tilapäisen luontoisia vuokrasopimuksia kaupungille kuuluvista pienemmistä, osaksi viljelykseen, osaksi varastopaikoiksi y. m. soveltuvista paikoista teki Rahatoimikamari sitä paitsi lyhemmäksi ajaksi seuraavissa tapauksissa:

Vuokrapaikka	Vuokramiehen nimi	Vuokra-aika päättyy	Vuokra- maksu Smk	Muist.
<i>Eläintarha</i> , kivilouhimo	Kivityömies J. G. Makkonen ¹⁾	2 kuuk. irtis.	4	kuukaud.
<i>Haapaniemi</i> , varastopaikka rannalla	Muurari V. Palin ²⁾	6 " "	20	"
S:n kasvumaa	Leipuri J. Schiräjäff ³⁾	kesä 1902	30	kerran k.
S:n varastopaikka rannalla	Kunnallisneuvos F. W. Grönqvist ⁴⁾	—	20	kuukaud.
<i>Hernesaarekatu</i> , varastopaikka	Rakennusmestari W. Ekman ⁵⁾	2 kuuk. irtis.	120	vuodelta
<i>Humleberg</i> :				
kasvumaa litt. a	Kauppias A. Hagelin ⁶⁾	6 " "	250	"
s:n litt. b	Kauppias A. Himander ⁶⁾	6 " "	375	"
<i>Hörneberg</i> :				
kivilouhimo	Kivityömies S. Sandvik ⁷⁾	2 " "	60	"
s:n	Työkunta Kivi ⁸⁾	2 " "	150	"
s:n	Urakoitsija Smirnoff ⁹⁾	toistaiseksi	150	"
<i>Itäinen Viertotie</i> :				
kauppakojun paikka	Vaimo Hilja Sjöström ¹⁰⁾	"	10	"
s:n s:n	Vaimo Edla Hiltunen ¹¹⁾	1/2 v. kerrall.	10	"
<i>Janssonin viljelykset</i> :				
kivilouhimo	Kooperatiivinen kivityöyhtiö ¹²⁾	1 kuuk. irtis.	10	kuukaud.
osa tilaa	Leski M. W. Andersson ¹³⁾	1 kesäk. 1903	175	1 p:stä tam. 1902
<i>Kampinmalmi</i> , varastopaikka	Uunintekijä Aug. Malm ¹⁴⁾	toistaiseksi	56	vuodelta
<i>Katajanokka</i> :				
varastopaikka litt. T	Työnjohtajat A. V. Åberg ja O. E. Koski ¹⁵⁾	6 kuuk. irtis.	240	"

1) Rhtkn pöytäk. 9 piltä lokak. 3 §. — 2) S:n s:n 9 piltä tammik. 1 §. — 3) S:n s:n 5 piltä kesäk. 4 §. — 4) S:n s:n 16 piltä lokak. 7 §. — 5) S:n s:n 9 piltä lokak. 38 §. — 6) S:n s:n 1 piltä toukok. 5 §. — 7) S:n s:n 29 piltä toukok. 11 §. — 8) S:n s:n 9 piltä lokak. 4 §. — 9) S:n s:n 25 piltä syysk. 17 §. — 10) S:n s:n 14 piltä elok. 4 §. — 11) S:n s:n 27 piltä marrask. 4 §. — 12) S:n s:n 10 piltä huhtik. 2 §. — 13) S:n s:n 17 piltä heinäk. 18 §. — 14) S:n s:n 6 piltä maalisk. 20 §. — 15) S:n s:n 20 piltä helmik. 4 §.

varastop. korttelissa 146 s:n s:n korttelissa 150	Rakennusosakeyhtiö Semafor ¹⁾	2 kuuk. irtis.	25	kuukaud.
	Rakennusosakeyhtiö Eolus ²⁾	2 ” ”	25	”
<i>Kauppiaankatu</i> , varasto- paikka tontilla N:o 10	Valtiovarasto ³⁾	2 ” ”	30	”
<i>Kortteli N:o 301 b</i> , va- rastopaikka	Rakennusosakeyhtiö Berggrund ⁴⁾	2 ” ”	300	vuodelta
<i>Laiurinkatu</i> : varastop. länsipuolella	Rakennusmestari A. N. Nyberg ⁵⁾	2 ” ”	120	”
<i>Lapinlahdenkatu</i> , kaupp- kojun paikka	Vaimo Lovisa Beskäftig ⁶⁾	toistaiseksi	12	”
<i>Linnankatu</i> : tonttipaikka N:o 5 korttelissa 161	Osakeyhtiö „Hotel Restaurant“ ⁷⁾	syyskuuhun 1902	50	kerran kaikkiaan
<i>Luotsikatu</i> , varastopaikka tontilla N:o 3	Nimituomari E. Wallin ⁸⁾	1 kuuk. irtis.	20	kuukaud.
<i>Läntinen Viertolie</i> : kauppakojun paikka	Naimaton E. Mattsson ⁹⁾	toistaiseksi	15	vuodelta
s:n s:n	Soittajan vaimo Maria Uitto ¹⁰⁾	”	10	”
s:n s:n	Työmiehen vaimo A. L. Bång ¹¹⁾	”	10	”
<i>Malmi</i> , kanatarhan paikka	Muurari K. Halme ¹²⁾	6 kuuk. irtis.	50	”
<i>Meilansi</i> , haka	Suntari A. V. And ¹³⁾	kesä 1902	30	kerran k.
<i>Pakkahuoneenpiha</i> , vaja	Kauppaneuvos V. Ek ¹⁴⁾	1 kuuk. irtis.	20	kuukaud.
<i>Pohjoinen Blekholma</i> : varastopaikka N:o 4	Helsingin höyrylaivaosakeyhtiö ¹⁵⁾	6 ” ”	300	vuodelta
s:n N:o 5	Toiminimi Lars Krogus & Co ¹⁶⁾	6 ” ”	300	”
<i>Rahapajanrantakatu</i> , il- moituspylvään paikka	Kauppias I. Juslin ¹⁷⁾	toistaiseksi	20	”
<i>Rautatienkioski</i> , ilmoitus- kioski	Kauppias I. Juslin ¹⁸⁾	”	50	”
<i>Rosavilla</i> : puutarha-alue	Puutarhuri F. Sundstén ¹⁹⁾	kesä 1902	40	”
syöttöhaka	Raitiotienosakeyhtiö ²⁰⁾	” ”	100	”

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 9 piltä toukok. 10 §. — ²⁾ S:n s:n 20 piltä helmik. 7 §. — ³⁾ S:n s:n 12 piltä kesäk. 21 §. — ⁴⁾ S:n s:n 5 piltä kesäk. 3 §. — ⁵⁾ S:n s:n 9 piltä lokak. 3 §. — ⁶⁾ S:n s:n 11 piltä syysk. 2 §. — ⁷⁾ S:n s:n 17 piltä heinäk. 11 §. — ⁸⁾ S:n s:n 24 piltä huhtik. 16 §. — ⁹⁾ S:n s:n 10 piltä huhtik. 9 § ja 19 piltä kesäk. 4 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 17 piltä huhtik. 6 §. — ¹¹⁾ S:n s:n 24 piltä huhtik. 6 §. — ¹²⁾ S:n s:n 20 piltä helmik. 3 §. — ¹³⁾ S:n s:n 5 piltä kesäk. 12 §. — ¹⁴⁾ S:n s:n 18 piltä jouluk. 4 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 6 piltä marrask. 32 §. — ¹⁶⁾ S:n s:n 6 piltä marrask. 33 §. — ¹⁷⁾ S:n s:n 3 piltä huhtik. 2 §. — ¹⁸⁾ S:n s:n 10 piltä toukok. 13 §. — ¹⁹⁾ S:n s:n 5 piltä kesäk. 1 §. — ²⁰⁾ S:n s:n 5 piltä kesäk. 2 §.

<i>Ruoholahti:</i>					
varastopaikka rannalla	Rantatienkirjanpitäjä O. M. Mas-				
	sinen ¹⁾	6 kuuk. irtis	702	vuodelta	
s:n s:n	Rakennusmestari S. Reipsar ²⁾ . . .	6 " "	540	"	
<i>Satamarata:</i>					
4 hautaseppelten myyn-	Työmies H. Ekholm, työmiehen-				
tipaikkaa viereisellä katu-	vaimot W. Kellander ja A.				
alueella	Lundström sekä naimaton M.				
s:n s:n	Mattsson ³⁾	2 " "	12	vuodelta	joka paik.
<i>Surutoin:</i> pelto	Vuokra-ajuri A. Berndtson ⁴⁾ . .	vuonna 1902	100	kerran k.	
<i>Sörnäinen:</i> kauppakojun					
paikka varastopaikalla					
N:o 1	Kauppias O. Parkkinen ⁵⁾	2 kuuk. irtis.	80	vuodelta	
<i>Tokantori,</i> varastopaikka	Tehtailija C. E. Lindgrén ⁶⁾ . . .	2 " "	20	kuukaud.	
<i>Toukola,</i> tontti N:o 2 kort-					
telissa N:o 10	Rakennusmestari A. von Bell ⁷⁾ .	toistaiseksi	12	vuodelta	
<i>Vaasankatu:</i> kalliolouhimo					
tontilla N:o 26	Osuuskunta Kivi ⁸⁾	3 kuuk. irtis.	60	"	
<i>Vuorimiehenkatu,</i> varasto-					
paikka tontilla N:o 18	Osakeyhtiö Suoja ⁹⁾	2 " "	25	kuukaud.	

Vuonna 1902 myönsi ¹⁰⁾ Rahatoimikamari 8 hakijalle, etupäässä vähävaraisille, oikeuden erinäisillä paikoilla kaupunkiin yhdistetyllä maalla maksutta pitää pienempiä kauppakojuja ja vaunuja kahvin, virvoitusjuomain, leivän, hedelmän, karamellein y. m. myymistä varten.

Maksuttomia paikkoja kauppakojuille, vau-noille ja pöydille.

Oikeuden kantaa maksuja kaupungin laidunmaan käyttämisestä ¹¹⁾ antoi Rahatoimikamari käytettäväksi kaikkiaan 95 markan korvauksesta sekä kaupungin saarten ympärillä olevan kaislikon korjaukseen ¹²⁾ yhteensä 20 markasta.

Laidunmaan ja kaislikon korjaukseen vuokralle antaminen.

Tehtyjen hakemusten ja esiintuodun saantiselvityksen johdosta hyväksyi Rahatoimikamari ne vuokransiirrot, joiden kautta allamainittavat

Vuokraoikeuden siirto.

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 6 piltä helmik. 3 § ja 16 piltä lokak. 4 §. — ²⁾ S:n s:n 23 piltä lokak. 9 §. — ³⁾ S:n s:n 29 piltä toukok. 37 §. — ⁴⁾ S:n s:n 29 piltä toukok. 6 §. — ⁵⁾ S:n s:n 1 piltä toukok. 7 §. — ⁶⁾ S:n s:n 22 piltä toukok. 14 §. — ⁷⁾ S:n s:n 17 piltä heinäk. 32 §. — ⁸⁾ S:n s:n 11 piltä jouluk. 3 §. — ⁹⁾ S: s:n 10 piltä huhtik. 5 §. — ¹⁰⁾ S.a s:n 27 piltä helmik. 4 §, 6 piltä maalisk. 5 §, 20 piltä maalisk. 7 §, 17 piltä huhtik. 7 §, 21 piltä elok. 3 §, 5 piltä syysk. 5 §, 2 piltä lokak. 4 § ja 23 piltä lokak. 11 §. — ¹¹⁾ S:n s:n 6 piltä maalisk. 6 §, 17 piltä huhtik. 2 § ja 15 piltä toukok. 2 §. — ¹²⁾ S:n s:n 19 piltä kesäk. 7 §, 17 piltä heinäk. 3 § ja 18 piltä syysk. 8 §.

henkilöt enemmän määrätystä vuokrakaudesta jällellä olevaksi ajaksi olivat hankkineet hallintaoikeuden seuraaviin tiloihin:

N:o	Tilan nimi	Uusi haltija
34	<i>Brogård</i> , Huvilapalsta N:o 3 . . .	Kauppias G. A. Danielsson ¹⁾
122	<i>Busholma</i> , Huvilapalsta N:o 1 . . .	Kauppias J. Tallberg ²⁾
—	<i>Eläntarhan huvila</i> N:o 1	Rakennusmestari I. Lindberg ³⁾
—	<i>Hermanninkaupunki I:</i>	
	asuntontti N:o 9 2:ssa k:ssa	Vuokra-ajuri A. Juntinen ⁴⁾
	” N:o 8 3:ssa ”	Ent. vuokramies K. W. Sandberg ⁵⁾
	” N:o 1 4:ssä ”	Taloudenhoitajatar Anna Mynttä ⁶⁾
	” N:o 4 5:ssä ”	Kaakelityöntekijä G. Henriksson ⁷⁾
	” N:o 3 11:ssä ”	Mekaanikko E. Jalkanen ⁸⁾
—	<i>Hermanninkaupunki II:</i>	
	rakennustontti N:o 1 17:ssä k:ssa	Koncenkäyttäjä J. Silfverhut ⁹⁾
115	<i>Hernesaari</i>	Talokas B. Mattila ¹⁰⁾
55	<i>Humleberg:</i>	
	asuntohuvila N:o 4	Kauppias K. J. Liljeströmin alaikäiset lapset Toini Maria ja Oma Kaarlo Reino Liljeström ¹¹⁾
	huvilapalsta N:o 20	Tukkukauppias Edv. Ahlqvist ¹²⁾
	” N:o 21	Päällysmies J. F. Holmberg ¹³⁾
	” N:o 22	Osakeyhtiö Immanuel ¹⁴⁾
79	<i>Kaivopuiston läntinen alue</i> , huvilapalsta N:o 6	Överst F. af Forselles ¹⁵⁾
37	<i>Kallio:</i>	
	Toinen linja, tontti N:o 15 . . .	Neiti A. I. Liljeblad ¹⁶⁾
	” ” 1/2 ” N:o 21 . . .	Vuokra-ajuri K. O. Granqvist ¹⁷⁾
	” ” ” N:o 33 . . .	Kauppaneuvos L. Borgström ¹⁸⁾
	Kolmas ” ” N:o 1 . . .	Apteekkarinleski A. Silander ¹⁹⁾
	” ” ” N:o 1 . . .	Teknologi F. V. Hisinger ²⁰⁾
	” ” ” N:o 9 . . .	Rouva A. G. Edberg ²¹⁾

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 24 p:ltä huhtik. 17 §. — ²⁾ S:n s:n 5 p:ltä kesäk. 6 §. — ³⁾ S:n s:n 22 p:ltä toukok. 17 §. — ⁴⁾ S:n s:n 16 p:ltä tammik. 46 §. — ⁵⁾ S:n s:n 27 p:ltä helmik. 31 §. — ⁶⁾ S:n s:n 17 p:ltä huhtik. 38 §. — ⁷⁾ S:n s:n 25 p:ltä syysk. 19 §. — ⁸⁾ S:n s:n 25 p:ltä syysk. 18 §. — ⁹⁾ S:n s:n 21 p:ltä elok. 13 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 13 p:ltä helmik. 10 §. — ¹¹⁾ S:n s:n 9 p:ltä toukok. 11 §. — ¹²⁾ S:n s:n 10 p:ltä heimäk. 2 §. — ¹³⁾ S:n s:n 30 p:ltä lokak. 2 §. — ¹⁴⁾ S:n s:n 17 p:ltä huhtik. 28 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 11 p:ltä jouluk. 6 §. — ¹⁶⁾ S:n s:n 19 p:ltä kesäk. 11 §. — ¹⁷⁾ S:n s:n 20 p:ltä marrask. 17 §. — ¹⁸⁾ S:n s:n 18 p:ltä jouluk. 7 §. — ¹⁹⁾ S:n s:n 6 p:ltä helmik. 17 §. — ²⁰⁾ S:n s:n 17 p:ltä huhtik. 18 §. — ²¹⁾ S:n s:n 11 p:ltä jouluk. 17 §.

	Kolmas linja, tontti N:o 15 . .	Neiti W. Myhrberg ¹⁾
	Neljäs „ „ N:o 2 . .	G. F. Stockmann aktiebolag ²⁾
	„ „ „ N:o 12 . .	Kauppias E. Björkell ³⁾
	„ „ „ N:o 16 . .	Kirjaltaja J. V. Johnsson ⁴⁾
	Castréninkatu „ N:o 14 . .	Leskirouva A. Leymann ja Neiti O. Weissman ⁵⁾
	Huvilapalsta N:o 57 A	Kirvesmies E. Gustafsson ⁶⁾
—	<i>Meilansi</i> , asuinhuila N:o 15 . .	Kauppias J. Nissen ⁷⁾
125	<i>Pässinsaari</i> , pikku	Kauppias O. Strömberg ⁸⁾
21	<i>Sörnäinen</i> , varastopaikat 3, 4, 9, 10 ja 12 alueella N:o 21	Kauppias R. Hamfelt ⁹⁾
—	<i>Toukola</i> :	
	tontti N:o 6 9:ssä korttelissa	Maanviljelijä J. W. Ingman ¹⁰⁾
	viljelysalue tontilla N:o 6 11:ssä	
	korttelissa	Kauppias A. Krivetz ¹¹⁾

Kaupunginvaltuuston 22 p:nä huhtikuuta 1897¹²⁾ tekemän päätöksen nojalla teki Rahatoimikamari uudet vuokrasopimukset seuraavista Hermanninkaupungin ja Toukolan esikaupungeissa olevista asuntotonteista, nimittäin N:osta 5 1:ssä korttelissa, N:osta 8 3:ssa korttelissa sekä N:osta 3 ja 4 11:ssä korttelissa Hermanninkaupungissa I, N:osta 3 15:ssä korttelissa, N:osta 3 16:ssa korttelissa ja N:osta 1 19:ssä korttelissa Hermanninkaupungissa II sekä N:osta 10 Rantakorttelissa Toukolassa.

Uusien välikirjain tekeminen Hermanninkaupungin ja Toukolan vuokramiesten kanssa.

Erinäisten vuokramiesten hakemusten johdosta, että saisivat heidän vuokramaallaan olevain rakennusten kiinnittämistä varten lain mukaan tarvittavan oikeuden kaupunkia kuulematta toiselle henkilölle luovuttaa vuokraoikeutensa, myönsi Rahatoimikamari, Kaupunginvaltuuston 26 p:nä huhtikuuta ja 3 p:nä syyskuuta 1882 Rahatoimikamarille sellaisten asiain ratkaisemiseen annetun valtuutuksen mukaan, vapaamman käyttöoikeuden seuraaviin kaupungin ulkopuolella oleviin vuokratiloihin:

Vapaamman käyttöoikeuden myöntäminen.

Kallio, tontti N:o 17 Alppikadun varrella ¹³⁾.

„ „ N:o 19 „ „ ¹⁴⁾.

Siltasaari, „ N:o 8 Saariniemenkadun varrella ¹⁵⁾.

Ås, tontit N:ris 35 ja 37 Terassikadun „ ¹⁶⁾.

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 12 piltä kosäk. 8 §. — ²⁾ S:n s:n 9 piltä lokak. 20 §. — ³⁾ S:n s:n 20 piltä helmik. 19 §. — ⁴⁾ S:n s:n 13 piltä maalisk. 12 §. — ⁵⁾ S:n s:n 27 piltä maalisk. 7 §. — ⁶⁾ S:n s:n 16 piltä tammik. 15 §. — ⁷⁾ S:n s:n 30 piltä lokak. 27 §. — ⁸⁾ S:n s:n 18 piltä jouluk. 3 §. — ⁹⁾ S:n s:n 13 piltä marrask. 10 §. — ¹⁰⁾ S:n s:n 14 piltä elok. 27 §. — ¹¹⁾ S:n s:n 5 piltä kosäk. 29 §. — ¹²⁾ Kats. 1897 vuoden kertomus siv. 22. — ¹³⁾ Rhtkn pöytäk. 20 piltä helmik. 5 §. — ¹⁴⁾ S:n s:n 13 piltä maalisk. 8 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 23 piltä tammik. 5 §. — ¹⁶⁾ S:n s:n 6 piltä helmik. 15 §.

Sen sijaan että näistä tiloista menevät vuokramaksut olivat olleet turvatut takaussitoumusten kautta, kiinnitettiin nyt tilat vapaampaa käyttöoikeutta myönnettäessä ensin tavalliseen tapaan kaupungille vakuudeksi vuokramaksujen suorittamisesta.

Narinkkapuo-
tien ja tiskien
vuokralle an-
taminen.

Narinkassa olevat 28 kaupustelijanpuotia ja 30 tiskiä antoi ¹⁾ Rahatoimikamari niiden entisille haltijoille vuokralle yhdeksi vuodeksi, lukien 1 p:stä kesäkuuta, yhteensä 4,562 markan 80 pennin vuokramaksusta. Sittenmmin määräsi ²⁾ Rahatoimikamari, että näiden myyntipaikkain vuokralleantaminen vastedes oli Rahatoimikonttorin toimitettava, jonka myöskin tuli milloin syytä siihen oli irtisanoa vuokramiehet. Maksut olivat kuitenkin Rahatoimikamarin vahvistettavat ja tuli niiden vasta vuokralle annettaessa toistaiseksi olla puodeista Nr:is 1—3, 12—17 ja 26—28 150 markkaa vuodessa, muista puodeista 120 markkaa, kuudesta laitimmaisesta tiskistä itäpuolella ja yhtä monesta länsipuolella 50 markkaa sekä muista tiskistä 30 markkaa vuodessa. Sen ohessa määrättiin vähimmäksi vuosi- vuokraksi narinkkarakennuksen alla olevasta kellarista 150 markkaa. Puheenalaiset myyntipaikat olivat vastedes puolivuositain ja ennakkomaksua vastaan annettavat vuokralle ainoastaan mooseksenuskolaisille, pidättäen kuitenkin niille nykyisille puotien ja tiskien haltijoille, jotka eivät olleet mooseksenuskolaisia, oikeuden saada vuokransa pitennetyksi, jolloin Rahatoimikonttorin epäilyttävissä tapauksissa oli alistettava asia Rahatoimikamarin harkittavaksi ja ratkaistavaksi. Yleensä sai saman henkilön hallussa olla ainoastaan *yksi* paikka, pöytä tai tiski, ja vuokramiehen oli niinkään yleensä itsensä hoidettava kauppaansa. Narinkan kauppapaikkain tuli olla torikaupan valvomista varten asetetun katsontamiehen tarkemman silmälläpidon alaisina.

Kaupungin ui-
mahuoneiden
urakalle anta-
minen.

Haapaniemellä, Siltavuorenlaiturilla, Ruoholahden ja Humallahden sekä Munkkisaaren salmen luona olevat kaupungin uimahuoneet antoi ³⁾ Rahatoimikamari kesäksi 1902 kaupunginrahastoon menevästä 307, 281, 851, 166 ja 29 markan korvauksesta Työmiehevaimolle Johanna Lukanderille, Metallisorvarinvaimolle Karoliina Lukanderille, Konttoristinvaimolle Ingeborg Töttermanille, Kauppakoulunoppilaalle Axel Lindroosille ja naimattomalle Sofia Lukanderille, ollen urakoitsijat velvolliset määrätystä maksusta, enintään 5 pennistä kerralta kustakin, pitämään uimahuoneita yleisön käytettävänä sekä antamaan kaupungin kansakoulujen oppilaiden

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 13 p:ltä maalisk. 9 §. — ²⁾ S:n s:n 21 p:ltä elok. 16 §. — ³⁾ S:n s:n 29 p:ltä toukok. 1 §.

ilmaiseksi tunnin ajan aamupäivällä ja tunnin ajan iltapäivällä käyttää uimahuoneita; ja urakoitsijain oli katsottava, että uimahuoneissa noudatettiin järjestystä, säädyllisyyttä ja puhtautta.

Helsingin Uimaseuran Rahatoimikamarille tekemästä kirjallisesta hakemuksesta antoi ¹⁾ Rahatoimikamari mainitulle seuralle kesäksi 1902 korttelin N:o 181 rannassa olevat uimahuoneet 600 markan maksusta ja muuten samallaisilla ehdoilla, kuin edellisenä kesänä oli ollut voimassa.

Tehtyjen hakemusten johdosta myönnettiin ²⁾ neljälle eri henkilölle oikeus jälle kaupungin satama-alueella Satamakonttorin tarkemman osotuksen mukaan toimeenpanna luistinratoja ja antaa ne yleisön käytettäväksi. Niinkään myönsi ³⁾ Rahatoimikamari yhdelle henkilölle luvan Töölönlahden luistinradan luo pystyttää teltan, joka oli aiottu sisältämään mekaanisen ampumaradan, kuitenkin sillä ehdolla, että asianomainen lupa hankittaisiin ampumaradan käyttämiseen ja että se, jos siitä syntyisi joihtakin haittoja, olisi käskystä heti poistettava.

Luistinratoja ja ampumarata jälle kaupungin satamissa.

Kahdessakymmenessä tapauksessa myönnettiin ⁴⁾ työväenyhdistyksille lupa huvitilaisuuksia varten käyttää Hesperian puistoa. Suuri urheilukenttä Kaisaniemen puistossa annettiin ⁵⁾ voimistelu- ja urheiluseura Reippaan toimeenpanemaa yleistä urheilukilpailua varten ja n. s. Mäntymäki Eläintarhassa Suomen Lähetysseuran toimeenpanemaa juhlaa varten ⁶⁾.

Paikka ulkoilmassa pidettäviä juhlakokouksia ja huvitilaisuuksia varten.

Sittenkun Rahatoimikamari oli kehottanut Puutarhalautakuntaa ottamaan harkittavaksi, eikö Eläintarhasta tahi muualta kaupungin ulkopuolelta, Lautakunnan hoidossa olevista maista voitaisi osottaa paikkaa kansanomaisten yhdistysten toimeenpanemia juhlakokouksia ja huveja varten, ilmoitti ⁷⁾ Puutarhalautakunta kirjeessä 30 p:ltä huhtikuuta, että mainit-tuja tarkoituksia varten heti voitiin osottaa ainoastaan se paikka Eläintarhassa, joka on puutarhayhdistyksen laitosten ja Alppilaan vievän suuren tien välillä. Mutta jotta vastaisuudeksi koetettaisiin poistaa sellaisten paik-kain puutetta, oli Puutarhalautakunta antanut Kaupunginpuutarhurille toimeksi, niin pian kuin käyttöoikeus Karamzinin huvilan ympärillä ole-vaan alueeseen joutui kaupungille, tekemään ehdotuksen paikan järjestämi-

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 15 p:ltä toukok. 24 §. — ²⁾ S:n s:n 2 p:ltä tammik. 42 §, 4 p:ltä syysk. 11 § ja 25 p:ltä syysk. 29 §. — ³⁾ S:n s:n 18 p:ltä jouluk. 2 §. — ⁴⁾ S:n s:n 2 p:ltä tammik. 14 §, 9 p:ltä tammik. 2 §, 23 p:ltä tammik. 2 §, 6 p:ltä helmik. 4, 6, 7 ja 8 §, 13 p:ltä helmik. 1 ja 2 §, 20 p:ltä helmik. 6 §, 27 p:ltä helmik. 3 §, 6 p:ltä maalisk. 7 §, 13 p:ltä maalisk. 11 §, 20 p:ltä maalisk. 3 ja 5 §, 10 p:ltä huhtik. 11 §, 9 p:ltä toukok. 30 ja 32 §, 29 p:ltä toukok. 10 § ja 10 p:ltä heinäk. 1 §. — ⁵⁾ S:n s:n 1 p:ltä toukok. 4 §. — ⁶⁾ S:n s:n 19 p:ltä kesäk. 1 §. — ⁷⁾ S:n s:n 7 p:ltä elok. 6 §.

sestä sinne puheenalaista tarkoitusta varten, jonka ehdotuksen Puutarhalautakunta sitten lähettäisi Rahatoimikamarille.

Virvoitusjuoma-
vaunut Kaivo-
puistoon vievän
tien varrella.

Rahatoimikamarille oli Puutarhalautakunta huomauttanut ¹⁾, kuinka Kaivopuistoon vievän tien varrelle asetetut vaunut virvoitusjuomain, heidemäin y. m. myymistä varten olivat rumentavia ja osaksi liikennettä haittaaviakin, jonka johdosta Puutarhalautakunta oli ehdottanut, että saannottu myynti siirrettäisiin sopivampaan paikkaan; ja Rahatoimikamari päätti ²⁾ toimitutettuansa katselmuksen paikalla, että puheenalaiset myyntivaunut olivat siirrettävät pois Kaivopuiston suurelta lehtokadulta ja toistaiseksi asetettavat katukäytävälle katolisen kirkon talon pihan edustalle.

Torikaupan jär-
jestäminen.

Saatuansa tiedon Kaupunginvaltuuston päätöksestä, joka koski kaupungin torikaupan järjestämisen yleisiä periaatteita ³⁾, antoi ⁴⁾ Rahatoimikamari Rahatoimikonttorille toimeksi yksissä neuvoin Rakennuskonttorin kanssa laatia ehdotuksen torilla olevain vakinaisten myyntipaikkain jaoksi, jonka ohessa Rahatoimikonttorille annettiin toimeksi pitää huolta näiden myyntipaikkain maksujen kannosta. Laaditun torien jakoehdotuksen Rahatoimikamari sitten hyväksyi ⁵⁾ ja uusien toripaikkain jako annettiin toimeksi erityiselle torikaupan katsontamiehelle. Samalla Rahatoimikamari vahvisti seuraavat

Säännöt kaupungin torikaupasta.

1:o Myyntipaikat kaupungin toreilla annetaan vuokralle puolivuositain eli 1 p. kesäkuuta—30 p. marraskuuta ja 1 p. joulukuuta—31 p. toukokuuta.

2:ksi. Myyntipaikkain hintaa suoritetaan Kaupunginvaltuuston vahvistaman tariffin mukaan ja paikat jaetaan halukasten vuokraajain kesken Rahatoimikonttorin antamassa kuulutuksessa määrättävään aikaan, ollen määrätty maksu samassa tilaisuudessa kaupunginrahastoon suoritettava.

3:ksi. Torilla olevan myyntipaikan haltija on oikeutettu pyynnöstään saamaan saman paikan edelleenkin vuokralle, jollei katsontamies ole tehnyt oikeutettuja muistutuksia vuokraajaa vastaan.

4:ksi. Samalle henkilölle tahi toiminimelle vuokrataan yleensä ai-noastaan yksi myyntipaikka. Jos myyntipaikkoja on runsaasti käytettävissä, voidaan kuitenkin poikkeustapauksissa useampiakin sellaisia vuokrata samalle vuokraajalle.

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 19 p:ltä kesik. 10 §. — ²⁾ S:n s:n 17 p:ltä heinäk. 17 §. — ³⁾ Kats. siv. 43. — ⁴⁾ Rhtkn pöytäk. 30 p:ltä tammik. 10 §. — ⁵⁾ S:n s:n 24 p:ltä huhtik. 8 §.

5:ksi. Jos henkilö, jolla on vuokralla myyntipaikka torilla, ilman Rahatoimikonttorin suostumusta on luovuttanut sen toiselle henkilölle, taikka jos hänen tavataan omanvoiton tähden käyvän vuokrattujen toripaikkain kauppaa, saa katsontamies Kaupunginkamreerin käskystä kieltäytyä puheenalaiselle henkilölle enää myyntipaikkaa vuokraamasta.

6:ksi. Sama olkoon seuraamus myöskin jos myyjä osottaa epäsiisyyttä kaupassa eikä ota katsontamiehen varoituksista ojentuaksensa taikka jos myyjä esiytyy useammin juopuneessa tilassa.

Rahatoimikonttori oli huomauttanut ¹⁾ voitavan odottaa, että entisiksi syysmarkkinapäiviksi lokakuun alussa saapuisi tänne kauppiaita maaseudulta, jonka ohessa Rahatoimikonttori oli pyytänyt lupaa torikaupan katsontamiehellä osotuttamaan sanotuille kauppiaille paikkoja rautatien-
torilta ja näistä 2 × 2 metrin laajuisista tilapäisistä myyntipaikoista määräämään maksuja, leipäkaupasta 5 markkaa sekä vaatteiden, läkkisepänteosten ja muun rihkaman kaupasta 10 markkaa kolmen päivän ajalta. Sanottu katsontamies, joka ei yksin voinut valvoa paikkain järjestämistä, olisi sanotuksi ajaksi oikeutettava ottamaan apulaisia, joiden palkkaus menisi kertyvistä paikanvuokrista. Kun muutenkin saattoi sattua, että joku halusi toripaikkoja tilapäistä myyntiä varten, esitti Rahatoimikonttori edelleen, että ehdotettua menettelytapaa saisi käyttää sellaisissakin tilaisuuksissa, ollen myyntiaika määrättävä enintään kuudeksi päiväksi. Tähän Rahatoimikonttorin esitykseen päätti ²⁾ Rahatoimikamari kaikin puolin suostua.

Tilapäisiä myyntipaikkoja rautatientorilla.

Sittenkun Kaupunginvaltuusto oli kehottanut Rahatoimikamaria ehdottamaan sopivaa paikkaa, joka voitaisiin varata teurastuslaitoksen rakentamista ynnä karjamarkkinatoria varten ja johon täytyi voida johtaa rautatieraitteita ja vesijohto ³⁾, päätti ⁴⁾ Rahatoimikamari kehottaa Rakennuskonttoria vastedes ehdotuksia tehtäessä kaupungin aseman laajentamiseksi ottamaan huomioon sopivan paikan tarpeen uutta teurastuslaitosta ynnä karjamarkkinatoria varten ja aikansa tekemään Rahatoimikamarille siitä ehdotuksen.

Paikka teurastuslaitosta ja karjamarkkinatoria varten.

Helsingin Sähkövalaistusosakeyhtiön tekemistä hakemuksista suostui ⁵⁾ Rahatoimikamari siihen, että Rakennuskonttorin tarkemman osotuksen mukaan ja muuten ennen määrätyillä ehdoilla saataisiin pystyttää 2 johto-

Pylväitä sähkövalaistusta varten ja maanalaista kaapeli-johtoja.

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 4 piltä syysk. 20 §. — ²⁾ S:n s:n 11 piltä syysk. 6 §. — ³⁾ Kats. siv. 123. — ⁴⁾ Rhtkn pöytäk. 30 piltä tammik. 16 §. — ⁵⁾ S:n s:n 27 piltä maalisk. 10 §, 9 piltä toukok. 21 §, 19 piltä kesäk. 16 § ja 10 piltä heinäk. 20 §.

pylvästä rautatientorin pohjoisosaan, 7 Ruoholahdenkadulle, 8 Vanhan hautuumaan luo, 5 Kauppiaankadulle, 5 Kruunuvuorenkadulle ja 3 Unioninkadulle. Sitä paitsi myönsi Rahatoimikamari sanotulle yhtiölle oikeuden talojen N:o 22 Unioninkadun ja N:o 15 Fabianinkadun varrella johtoverkkoon yhdistämistä varten ¹⁾ johtaa lyhempiä maanalaisia kaapeleja niillä ehdoilla, kuin sellaisille laitoksille ennen oli määrätty.

Myöskin Raitiotie- ja Omnibusosakeyhtiölle myönnettiin ²⁾ lupa sähköjohtoverkostaan viedä sivujohto tehtailija Karl Spennertin huvilaan N:o 2 ja 3 Humleberg moottoria ja muutamia hehkulamppuja varten, sillä ehdolla että johto tehtiin kaupungin sähkötekniikan valvonnan alla ja että yhtiö oli velvollinen, jos niin vaadittaisiin, kolme kuukautta kaupungin puolesta tehdyn irtisanomisen jälkeen toimittamaan pois sanotun johdon.

Ehdotus Senaatintorin järjestämiseksi.

Arkkitehti Waldemar Wilenius oli Rahatoimikamarille antanut ehdotuksen Senaatintorin toisin muodostamiseksi, ynnä sen mukana suunnitelman ja perspektiivipiirustukset; ja Rahatoimikamari päätti ³⁾, tutustutuansa ehdotukseen, jättää sen Rakennuskonttorille huomioonotettavaksi sitä lausuntoa ja ehdotusta annettaessa, joka Rakennuskonttorin oli laadittava Senaatintorin kaltevuussuhteiden järjestämisestä.

Nikolainkirjon katuosuksien, portaiden ja terassien puhtaanaapito.

Rahatoimikamarilta oli Helsingin kaupungin suomalais-ruotsalaisen evankelis-lutherilaisen seurakunnan Kirkkohallintovaliokunta pyytänyt, että kaupunki tahtosi 1 p:stä toukokuuta 1902 seurakunnan suorittavaa kohtuullista korvausta vastaan ottaa toimittakseen Nikolainkirjon katuosuksien, porrasten ja terassien puhtaanaapidon; ja sittenkuin Rakennuskonttori Rahatoimikamarin pyynnöstä oli antanut ⁴⁾ arvion tämän puhtaanapidon kustannuksista, jotka nousivat 1,100 markkaan vuodessa paitsi menoja jäähakkuusta ja lumenkuljetuksesta, sekä kirkkohallintovaliokunta 3 p:nä maaliskuuta Rahatoimikamarille lähettämässään kirjelmässä oli ilmoittanut suostuvansa tästä puhtaanaapidosta kaupungille suorittamaan mainitun määrän ynnä laskun mukaan erityisen korvauksen jäähakkuusta ja lumenkuljetuksesta, päätti ⁵⁾ Rahatoimikamari, että puheenalainen puhtaanaapito toistaiseksi oli toimitettava kaupungin Rakennuskonttorin kautta.

Jääntukimuksia.

Luotsi- ja majakkalaitoksen Ylihallitukselta oli Rahatoimikamari saanut ⁶⁾ karttoja ja muistiinpanoja Gråharan, Porkkalan, Jussarön ja Söder-skärin luona Rahatoimikamarin pyynnöstä ja kaupungin kustannuksella

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 9 p:ltä toukok. 21 § ja 22 p:ltä toukok. 24 §. — ²⁾ S:n s:n 20 p:ltä marrask. 22 §. — ³⁾ S:n s:n 13 p:ltä helmik. 18 §. — ⁴⁾ S:n s:n 13 p:ltä helmik. 22 §. — ⁵⁾ S:n s:n 6 p:ltä maalisk. 12 §. — ⁶⁾ S:n s:n 9 p:ltä lokak. 17 §.

luotsipalvelijain toimittamista jäänhavainnoista; ja nämä asiakirjat oli pidettävä tarvittaessa saatavina Rahatoimikamarissa.

Luotsi- ja majakkalaitoksen Ylihallitus oli Rahatoimikamarilta pyytänyt tietoa, voitiinko ja millä ehdoilla luotsilaitokselle myöntää lupa johtoloiston ynnä varastoaitan rakentamista varten käyttää kaupungille kuuluvaa Tiirluodon saarta; ja Rahatoimikamari päätti ¹⁾ antaa Ylihallitukselle sen vastauksen, että kaupungin puolesta ei ollut mitään estettä puheenalaisten rakennusten mainitulle saarelle sijoittamista vastaan sekä että mitään maksua ei myöskään tullut kysymykseen saaren käyttämisestä mainittuun tarkoitukseen.

Johtoloistolle
paikka Tiirluo-
dolla.

Sittenkuin herastuomari O. W. Nyström oli Maistraatilta pyytänyt lupaa Helsingin kaupungille lahjoitetun Nybondan kruununtalon maalta viideksikymmeneksi vuodeksi vuokrata yhden tai kahden tynnyrinalan laajuisen alueen, oli Maistraatti pyytänyt Rahatoimikamarin lausuntoa ²⁾. Sittenkuin paikalla oli toimitettu katselmus, jossa saatiin selville että vuokrattavaksi aiottu maa-alue oli rautatielle päin viettävä metsämäki, jonka käyttämisestä maanviljelystarkoituksiin sen aseman ja suuren kivikkoisuuden tähden ei kernaasti voinut tulla kysymykseen, päätti ³⁾ Rahatoimikamari vastauskirjelmässä Maistraatille puoltaa Herastuomari Nyströmin pyyntöön suostuttavaksi.

Alueen vuok-
ralle antaminen
Nybondan kruu-
nuntalon
maalta.

Selonateoksi vuoden kuluessa toimitetuista yleisistä töistä otetaan tähän serraava Rakennuskonttorin antama kertomus toiminnastaan.

Yleiset työt.

„Rakennuskonttorin henkilökunnassa ei vuoden kuluessa ole tapahtunut mitään muutosta.

Rakennus-
konttori.

„Ylimääräisille insinööreille ja piirustaja-apulaisille“ sekä „tarveaineihin ja apuripäivätöihin mittauksissa“ myönnettyjen määrärahan yli, jotka kumpikin olivat 8,000 markkaa, meni Smk 705: 03 ja 2,155: 53 pääasiallisesti siitä syystä, että Rakennuskonttorin täytyi käyttää ylimääräisiä työvoimia sekä lopullisen kaupungin aseman ehdotuksen valmistamiseen Töölönalueelle että myöskin mittauksiin ja kartoituksiin yleiskarttaa varten, joka vuoden kuluessa valmistuikin.

„Metsänvartija-apulaisia ja metsänkasvatusta“ varten määrätystä Smk 2,000: — käytettiin ainoastaan Smk 1,411: 07.

Rakennuskonttorin „tarverahojen“ määrä nousi Smk:aan 1,505: 98.

Rakennusten ja huoneuksien „sekalaisia korjauksia“ varten myönnetty

Rakennukset ja
huoneukset.

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 9 p:ltä tammik. 20 §. — ²⁾ S:n s:n 17 p:ltä heinäk. 15 §. — ³⁾ S:n s:n 23 p:ltä lokak. 15 §.

määräraha oli Smk 24,000: —, kun taas sanotun työn kustannukset olivat Smk 26,764:02. Määrärahan yli menneet kustannukset johtuivat siitä, että erinäiset korjaukset, erittäinkin Makasiininlaiturin Tavaravajassa ja Katajanokan Tullihuoneessa tulivat laajemmiksi, kuin kustannusarviota tehtäessä oli edellytetty. Niinpä havaittiin kaikki niskaset mainitun makasiinin erään laattian alla kokonaan lahonneiksi ja niiden sijaan täytyi sen tähden panna uudet, ja kokonaan arvaamaton työ aiheutui taas uudessa Tullihuoneessa siitä, että ullakolla oleviin lämpöjohtoputkiin, kylmän vaikutuksesta, tuli useita vuotoja, jotka tekivät tarpeelliseksi kalliin uusien torvien panemisen halenneitten sijaan ja suuren osan putkiverkkoa uudestaan eristämisen.

Määrarahasta „lumenkuljetus y. m. kaupungin taloista“ Smk 4,300: — käytettiin tarkoitusta varten Smk 4,182:80.

Raatihuoneen porrashuoneen ja erinäisten huoneistojen korjaus toimitettiin arvioidulla kustannuksella. Sen yhteydessä aiottuun rakennuksen ulkopuolelta maalaukseen Kaupunginvaltuusto, päinvastoin kuin menoarviossa siitä on ilmoitettu, ei ollut myöntänyt Rakennuskonttorin pyytämää määrää.

Mukavuuslaitoksen kuntoonpaneminen Kaivuhuoneella toimitettiin arvioidulla kustannuksella.

Määräraha Seurahuoneen korjaukseen, jota työtä ei saatettu loppuun vuoden kuluessa, siirrettiin vuoteen 1903.

„Leppäsuon ruumiinavuspaviljongin laudoitus“ suoritettiin myönnettyllä määrarahalla.

„Turun kasarin luona olevan kaivon repimiseen“ myönnetystä määrarahasta Smk 300: — jäi Smk 159:80 säästöä sen johdosta, että kaivo täytettiin eikä holvattu, niinkuin kustannusarvioon oli merkitty.

Kustannukset „Kansankirjastotalon sisustuksen muuttamisesta“ olivat Smk 211:61 pienemmät määrarahaa Smk 2,000: —.

Arviolta myönnetystä määrarahasta Smk 4,750: — „erinäisten kaupungin taloissa olevain käymäläin uudestaanrakentamiseen tynnyrijärjestelmän mukaan“ meni tuohon tarkoitukseen ainoastaan Smk 2,728:98.

„Marian sairaalan korjaukseen“ myönnetyn määrärahan Smk 11,000: — yli meni Smk 1,599:94 syystä että polttouunit kaikissa kulkutautiosastoissa täytyi muurata uudestaan.

„Sairaalapaviljongin rakentamiseen keuhkotautisille potilaille Vaivais-talon alueelle“ oli arviolta osotettu Smk 30,000: —. Mutta kun rakennusta, siitä huolimatta että suurinta säästäväisyyttä noudatettiin ja sisustus

tehtiin mahdollisimman yksinkertaiseksi, ei voitu rakentaa sillä rahamäärällä, päätti Kaupunginvaltuusto, sittenkuin tästä oli tehty ilmoitus, ottaa seuraavan vuoden menoarvioon sen määrän Smk 5,000: —, jonka kustannukset olivat määrärahaa suuremmat.

„Sekalaisiin korjauksiin“ myönnetystä määrärahasta Smk 12,000: — Kadut ja yleiset
paikat. käytettiin vuoden kuluessa Smk 11,489: 29.

„Kaisaniemen puiston luona olevan Unioninkadun kaupungille kuuluvan osuuden kivettäminen priima noppakivellä asfaltissa“ toimitettiin Smk:lla 20,422: 29, kun taas työtä varten myönnetty määräraha oli Smk 23,000: —.

„Pitkäsillan uudestaanrakentaminen“, joka työ toimitettiin Tammi-kuun 2 p:n ja Maaliskuun 15 p:n välisellä ajalla ja käsitti kaikki puurakenteet, tuli jonkun verran kalliimmaksi kuin kustannusarviossa oli laskettu; ja tämä johtui pääasiallisesti siitä, että uudestaanrakentamisen aikana järjestettyjä väliaikaisia jätteitä varten täytyi ryhtyä laajempiin toimiin kuin aiottu oli. Määrärahan Smk 45,000: — yli ei kuitenkaan mennyt enempää kuin Smk 1,077: 79.

„Erinäisten pitkin kaupungin katuosuuksia olevain suoja-aitain uudestaanrakentamiseen ja korjaukseen“ käytettiin koko määräraha Smk 10,000: —. Tästä rahamäärästä meni Smk 5,600: — siihen, että L. Viertotiellä Arkadia-teatterin ja Fjellidalin välillä olevain vanhojen puukäsi-
puiden sijaan pantiin siro rauta-aitaus.

„Erinäisten Katajanokalla vastarakennetun tavaravajan luona olevain alain mukulakivillä kivettämiseen“ myönnetty määräraha Smk 29,100: — käytettiin ainoastaan osaksi osotettuun tarkoitukseen. Satamakonttorista oli nimittäin tullut ilmoitus, että Katajanokanlaituri oli korotettava, koska se veden ollessa korkealla tavallisesti on kovan tuulen ja merenkäynnin alaisena eikä silloin tarjoa laivoille hyviä kiinnittämissaikkoja, jonka tähden Satamarakennustoimikunta, hankittuaan lausuntoja erinäisiltä höyrylaivaupäälliköiltä, antoi Rakennuskonttorille toimeksi heti ryhtyä korottamaan laiturin läntistä osaa ja ottaa kustannukset edellämäinitusta määrärahasta. Tämän tähden kivetettiin ainoastaan ne alat rantakatua, jotka olivat liikennettä varten ehdottomasti tarpeen, mikä kuitenkin, ensimmäinitun työn ohessa, aikaansai että määrärahan yli meni Smk 1,468: 84.

Rautatieverkkoa Katajanokalla laajennettiin vuoden kuluessa 500 j. m., josta kustannukset olivat Smk 13,000: —.

Sittenkuin Linnan- ja Vyökatujen tasoitus oli loppuunsaatettu, jäi

määrärahoista Smk 5,400: — ja Smk 13,700: — säästöä Smk 1,138: 59 ja Smk 1,026: 33.

Nimellä „Fredriksberginkadun tasoitus Flemminginkadulta Stuurenkadulle ja puoleen leveyttä viimemainitulta Kotkankadulle“ menoarvioon otettu määrä Smk 7,400: — oli todellisuudessa laskettu kustannus Kaupunginvaltuuston tarkoittamasta ainoastaan ensinmainitun kadun puolen leveyden tasoittamisesta Stuuren- ja Kajaaninkatujen välillä, joka työ toimitettiin maksan Smk 7,488: 15.

Määrärahoista Smk 170,000: — „Viipurinkadun tasoitukseen Porvoonkadulta Fredriksberginkadulle“ ja Smk 16,000: — „Kajaaninkadun tasoitukseen“ samojen katujen välillä jäi säästöä Smk 1,721: 15 ja Smk 1,152: 12.

Läntistä Brahenkatua Helsinginkadulta Porvoonkadulle ei, suurempain laskeutumisten tähden, voitu tasoittaa koko pituudelleen, jonka vuoksi määrärahaosta nostamatta oleva määrä Smk 12,790: 73 siirrettiin vuoteen 1903.

Edellämainittujen ohella tasoitettiin vuoden kuluessa seuraavat kadut nimittäin:

Kristiinankatu Josafatin- ja Vaasankatujen välillä määräraha Smk 17,000: — kustannukset 15,841: 52; Vaasankatu L. Brahenkadulta Kristiinankadulle määräraha Smk 10,900: — kustannukset Smk 10,054: 25; Porvoonkatu Viipurinkadulta Kajaaninkadulle määräraha Smk 5,650: — kustannukset Smk 5,158: 65; Josafatinkatu Kristiinan- ja L. Brahenkadun välillä määräraha Smk 10,600: — kustannukset Smk 7,151: 41; Sibyllankatu määräraha Smk 10,600: — kustannukset Smk 7,025: 90; Malminkatu tontin N:o 30 edustalla määräraha Smk 2,700: — kustannukset Smk 2,298: 05 sekä Hernesaarenkatu Perämiehen- ja I. Tokankadun välillä määräraha Smk 2,300: — kustannukset Smk 2,123: 90. Erittäin huomattavan säästön syntyminen Josafatin- ja Sibyllankatujen tasoitukseen myönnetyistä määrärahoista riippui siitä, että räjähytettävää ensinmainitulla kadulla oli todellisuudessa vähemmän kuin valmistavat maantutkimukset olivat osottaneet, sekä että Sibyllankadulla kaikki täyttöaineet saatiin maksutta muista läheisistä töistä.

Kanavat ja viemärit.

„Sekalaista kunnossapitoa“ varten myönnetyn määrärahan Smk 15,000: — yli meni Smk 2,923: 87.

Niinikään meni „kanavain ja viemärein täydennystä“ varten myönnetyn määrärahan Smk 3,000: — yli Smk 1,882: 36, koska täytyi rakentaa useita arvaamattomia putkijohtoja ja tehdä uusia laskukaivoja erinäisille kaduille kaupungin keskiosassa, missä kovalla rankkasateella silloin tällöin oli sattunut vesitulvia.

„Kaivopuiston keilaradalta Merisatamaan vievän kanavan suuremmilla putkilla varustamisessa“ täytyi tarpeellisen laskun saamiseksi räjäyttää auki uusi kanavahauta, jonka kautta kustannusarvion Smk 3,500: — yli meni Smk 866: 26.

Uusia kanavia perustettiin seuraavain katujen alle: Linnankadun määräraha Smk 2,000: — kustannukset Smk 2,052: 34; Vyökadun osote N:o 8:sta Linnankadulle määräraha Smk 5,400: — kustannukset Smk 4,892: 97; Viipurinkadun osote N:o 3:sta Fredriksberginkadulle määräraha Smk 3,500: — kustannukset Smk 3,359: 01; Kajaaninkadun osote N:o 1:stä Fredriksberginkadulle määräraha Smk 1,800: — kustannukset Smk 1,612: 93; Läntisen Brahenkadun osote N:o 14:stä Josafatinkadulle määräraha Smk 7,400: — kustannukset Smk 5,639: 03; Kristiinankadun osote N:o 10:stä Vaasankadulle määräraha Smk 3,450: — kustannukset Smk 2,843: 98; Vaasankadun osote N:o 15:stä Flemminginkadulle sekä Kristiinankadulta I. Brahenkadulle määräraha Smk 15,400: — kustannukset Smk 14,258: 67; Josafatinkadun Kristiinankadulta L. Brahenkadulle määräraha Smk 4,150: — kustannukset Smk 3,775: 81; Flemminginkadun Vaasankadulta Pääskynpesänkadulle määräraha Smk 16,450: — kustannukset Smk 10,385: 80 sekä Malminkadun osote N:o 32:sta Lapinrinteelle määräraha Smk 2,700: — kustannukset Smk 1,329: —. „Flemminginkadun alitse Vaasan- ja Pääskynpesänkatujen välillä menevää kanavaa“ varten myönnetystä määrärahasta jäänyt säästö Smk 6,064: 20 syntyi sen johdosta, että Vesijohtokonttori otti osaa kanavahaudan räjäyttämisen ja täyttämisen kustannuksiin suuremmalla määrällä, kuin kustannusarviota tehtäessä oli otaksuttu.

Ehdotetun „Fredriksberginkadun alaisen kanavan Stuurenkadulta Flemminginkadulle ja Kotkankadulta Stuurenkadulle“ oli Rakennuskonttori laskenut tulevan maksamaan Smk 28,500: —, mutta koska katu, Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan, tasoitettiin ainoastaan Stuuren- ja Kajaaninkatujen välillä, supistui määräraha Smk:aan 13,000: — kanavan tekemistä varten viimeainittujen katujen välille, josta määrärahasta, työn toimitettua, jäi säästöä Smk 1,675: 39.

Teiden „sekalaisista korjauksista“ olivat kustannukset Smk 8,866: 58, kun taas määräraha oli Smk 10,000: —

„Tie Siltavuorenkadun ja Siltavuorenlaiturin välillä“ sekä „Vanhan kaupungin pesusillalle“ tehtiin kumpikin lasketuilla kustannuksilla.

Viertoteiden „sekalaiseen kunnossapitoon“ käytettiin koko myönnetty määräraha Smk 15,000: —

„Sekalaisia korjauksia“ kaupungin laitureissa, satamissa, poijuissa,

Tiet.

Viertotiet.

Satamat.

väliaikaisissa silloissa, duc d'albeissa, täyttämisisä y. m. tuotti kustannuksia Smk 18,539: 14, eli määrärahan yli Smk 6,539: 14. Tämä lisäkustannus aiheutui pääasiallisesti siitä, että Makasiininlaiturin alla oleva paalutus, suuresti vahingoittuneena jäästä, jota merenkulkua avattaessa sekä jäänmurtajat että muut laivat olivat pusertaneet paaluja vastaan, täytyi perinpohjin korjata; ja kun se voitiin toimittaa ainoastaan sukeltajan avulla, nousivat tämän kokonaan arvaamattoman työn kustannukset Smk:aan 4,000: —.

„Alasmenosiltoihin jälle ynnä laiturien aitaukseen“ myönnetyn määrärahan Smk 3,000: — yli meni myöskin tänä vuonna Smk 2,178: 52, etupäässä niiden melkoisten kustannuksien johdosta, joita pannaan siltain tekoon ja kunnossapitoon jääuomain yli Eteläsatamassa.

„Töölön lahden vedensyvyvyyden ja pohjan tutkimiseen“ myönnettystä määrärahasta Smk 3,000: — käytettiin Smk 2,698: 25.

„Eteläisen laiturinhaaran uudestaanrakentaminen“, joka toimitettiin tammi—maaliskuulla työn hankkimiseksi osalle siihen aikaan vuotta aina työttöminä olevia, tuli jonkun verran kalliimmaksi kuin oli laskettu, mutta tämä johtui siitä, että vesi koko talven oli tavattoman korkealla, joka suuresti vaikeutti sekä vanhan arkun repimistä että uuden rakentamista.

„Pohjoisen laiturinhaaran erään osan“ sekä „Siltavuorensataman venäläisen muonamakasiinin luona olevan puusillan uudestaanrakentaminen“ suoritettiin sitä vastoin kumpikin kustannuksilla, jotka olivat jonkun verran pienemmät asianomaisia määrärahoja.

Puhtaanapito-
toimi.

Kustannukset „kaupungin yleisten paikkain ja katuosuuksien puhtaanapidosta“ nousivat, lumisen talven johdosta, koko joukon suuremmiksi tarkoitukseen myönnettyä määrärahaa Smk 47,000: —. Sanotut kustannukset jakaantuvat seuraaviin eriin

Työnjohto	Smk	3,835: 90
Töykalut	„	1,068: 13
Lakaiseminen	„	29,220: 72
Rikkainkuljetus.	„	12,384: 40
Lumenkuljetus	„	10,583: 03
Lumireenveto ja hiekoitus	„	2,450: 69
		<hr/>
	Summa Smk	59,542: 87

Samasta syystä havaittiin myöskin määräraha Smk 16,000: — „vierto-
teiden puhtaanapitoon“ riittämättömäksi. Työn kustannukset nousivat seuraaviin määriin:

Työnjohto	<i>Smk</i>	2,926: 80
Työkalut	„	266: 30
Lakaiseminen	„	10,324: 80
Rikkainkuljetus	„	3,248: 90
Lumenkuljetus	„	3,726: 60
Lumireenveto ja hiekoitus	„	4,281: 35
Summa <i>Smk</i>		21,774: 75

„Kaatopaikkain ja siltain kunnossapitoon“ sekä „vahtien palkkauseen“ meni Smk 4,532: 08 ja Smk 5,922: 30.

Kustannuksia „makkien ja pisoaarien puhtaanapidosta“, yhteensä Smk 14,423: 41, oli

Makkien puhtaanapidosta	<i>Smk</i>	11,332: 94
Pisoaarien s:n	„	2,215: 22
„ korjauksesta	„	795: 23
Summa <i>Smk</i>		14,423: 41

Tarkoitusta varten myönnetty määräraha oli Smk 12,000: —

Päinvastoin kuin edellämainitut työt voitiin „kaupungin keskikatu-
jen ja viertoteiden kasteleminen“ toimittaa rahamäärästä, joka oli Smk
3,841: 87 pienempi määräraha Smk 10,000: —. Niin huomattavan säästön
jääminen on yksinomaan johtunut kesän alituisista sateista, jotka viikko-
kausiksi tekivät katujen kostuttamisen tarpeettomaksi.

Kustannukset „teiden puhtaanapidosta“ nousivat likipitään tarkoitusta
varten osotettuun määrään.

„Jäiden puhdistamiseen“ myönnetystä määrärahasta Smk 1,500: —
käytti Rakennuskonttori ainoastaan Smk 247: 85.

„Sekalaiseen työkalujen ostoon jo korjauksiin“ meni Smk 8,980: 53.

Niinkuin useampina edellisinäkin vuosina meni myöskin vuonna
1902 „pesusiltain, halkomittain, lyhtypylväiden y. m. kunnossapitoon“
määrärahan Smk 6,000: — yli melkoinen rahamäärä Smk 5,574: 68; eikä
syyksi tähän voida ilmoittaa muuta, kuin että määräraha on ollut liian
niukka. Koko kustannukset jakaantuvat allamainittaviin eriin:

Työkalut.
Sekalaisia.

Pesusillat	<i>Smf:</i>	7,151: 49
Halkomitat	„	1,504: 62
Lyhtypylväät	„	1,893: 31
Hengenpelastusaseet	„	222: 85
Hermanninkaupunki	„	375: 10
Sekalaista	„	427: 31
		Summa <i>Smf:</i> 11,574: 68“

Kaupungin
geodeetin toi-
minta v. 1902.

Kaupungin geodeetti on vuonna 1902 ollut mukana suorittamassa seuraavia Rakennuskonttorin johtosäännön 5 §:ssä mainittuja toimituksia, nimittäin: 46 tontinmittausta, 44 tontinarviota, 27 huvilanynnä muuta maankatselmusta, 48 kolmen- ja kymmenvuoden katselmusta, 89 tarkastuskatselmusta, 11 lähtökatselmusta, 25 varastopaikkain ja kivilouhimoin arviota, 10 rajanseivästystä, 11 maankorkeuden mittausta ja 35 kivijalan katselmusta. Mainittu geodeetti on antanut: 10 mittauskirjan ja arviokirjan jäljennöstä, 1 kaupungin maata koskevan kirjelmän, 8 todistusta ja muuta otetta tonttikirjasta, 13 jäljennöstä huvilain, varastopaikkain y. m. kartoista ja sen ohessa sekä itse että sitä varten otettujen apulaisten kautta toimittanut kaikenlaisia Rakennuskonttorin tarvitsemia geodeettisia töitä.

Kaupungin met-
sän hoito.

Kaupungin metsänkasvatuksen valvontaa varten käytetty metsänhoitomiehen, metsänhoitaja G. O. Timgren, on toiminnastaan vuonna 1902 antanut seuraavan kertomuksen:

„Kaupungille kuuluvissa metsissä ei vuonna 1902 ole sattunut mitään erittäin huomattavia töitä.

Metsänkasvatus.

Vaikka istutuksia ei enää tarvita edes apuviljelyksenä, on kuitenkin, kun jaloimpain puulajien taimia on saatavissa ja aukkoja metsikköihin aina näkyy syntyvän ilkeävaltaisuuksien johdosta, vuoden kuluessa toimitettu pienempiä viljelyksiä, nimittäin Meilansin osuudelle istutettu 2,600 kappaletta viisivuotisia pihtakuusia, Eläintarhaan 420 kappaletta viisivuotisia tammia sekä Seurasaaarentien varrelle ja palokunnantontille Hermanninkaupunkiin yhteensä 30 pihlajaa ja koivua.

Taimitarha.

Taimitarhassa on koulittu 13,200 tainta. Kaikkiaan on siellä vielä 19,750 tainta, kuuluen 22:een eri puulajiin tai heimoon.

Raivaus ja har-
vennus.

Raivaustöitä on nytkin toimitettu viljelysaloilla, missä niitä on havaittu taarpeelliseksi, ja harvennusta pienemmällä alueella Meilansin osuudella sekä siellä täällä kuivain puiden poisottamista varten. Sitä paitsi on metsän hakkuuta tullut kysymykseen eräitä uusia katuja avattaessa.

Metsäpalo.

Pienempi metsäpalo sattui sunnuntaina 25 p:nä toukokuuta eräällä

Meilansin osuudella olevalla viljelyskentällä, josta palo kävi noin 60 neliömetriä ja vahingoitti paitsi männyntaimia myöskin 5 kappaletta kahden metrin korkuisia pihtakuusia.

Vuoden kustannukset ovat:

Kustannukset.

metsänviljelyksistä	<i>Smk</i>	77: 30
taimitarhasta	”	199: 75
raivauksesta, harvennuksesta y. m.	”	441: 96
ylimääräisestä vartioimisesta juhannuksen ja joulun aikoi-		
hin y. m.	”	344: 67
	<u>Summa <i>Smk</i></u>	<u>1,063: 68“</u>

Vesijohdosta, sen laajentamisesta ja toiminnasta on Vesijohtokonttori Vesijohdon laajentaminen ja arvo. antanut seuraavan kertomuksen:

	<i>Smk</i>	<i>m²</i>
Vesijohdon pääoma-arvo 1901 vuoden lopussa	3,628,286	25
Vesimittarien osto	8,000	—
Vesisäiliön lisärakennus	65,674	05
Uusi porrashuone vesisäiliöön	5,138	04
Uusi imujohto turbiinipumppulaitokseen	2,582	98
Vesijohto Korkeavuorenkadun alitse (osaksi putkien vaihto)	6,313	84
” Vyökadun ”	9,173	49
” Vaasankadun ”	31,398	63
” Flemminginkadun ”	10,130	12
” Viipurinkadun ”	8,092	43
” Kajaaninkadun ”	5,933	38
” L. Brahenkadun ”	10,698	70
” Josafatinkadun ”	9,806	08
” Kristiinankadun ”	9,600	—
” Malmikadun ”	1,881	28
Vedenottoaikoja Katajanokanrantakadulla	2,557	04
Vapaakaivo Vanhassakaupungissa	327	42
Uusi lämpöjohtohöyrypannu pumppulaitokseen	1,618	46
Pumppulaitoksen kahden turbiinin vaihto uusiin	19,068	48
Paloposteja ja sulkuranoja putkiverkossa	3,500	—
	<u>3,839,780</u>	<u>67</u>
Poistoa putkiverkosta <i>Smk</i>	1,330: —	
” turbiineista ”	25,125: —	
” vesijohtohöyrypannusta ”	1,725: —	28,180 —
Vesijohdon pääoma-arvo 1902 vuoden lopussa	3,811,600	67

Vesijohtoon pantujen vesimittarien luku on lisäytynyt 63:lla ja oli vuoden lopussa 1,874, joista 8 kappalesta yksityisten kuluttujain omia. Mittarien johtoaukon läpimitta näkyy seuraavista erikoistiedoista:

Johtoaukko	7	13	20	25	30	40	50	75	100	150	mm.
Kappaletta	2	168	659	460	237	183	122	29	5	9	kapp.

Vesisäiliön lisärakennus.

Vesisäiliön lisärakennustyöt aloitettiin taas Huhtikuun lopussa sillä, että pystytettiin survinbetonia varten valimet, ja sittemmin toimitettiin sekä betonityötä että tiilenmuurausta, kattorakenteen pystyttämistä, katon holvaamista ja täyttämistä niin voimaperäisesti, kuin sateiset ilmat myönsivät, kappaleen syksyäkin. Sittenkuin myöskin jälellä olevat harmaakiviyöt, niinkuin rintavarustus ja listat y. m. oli päätetty osaksi asianomaisen urakoitsijan, osaksi, kun tämä kaikellaisten rettelöiden jälkeen oli työstä erotettu, kaupungin toimesta, voitiin uusi säiliö koeteltavaksi täyttää 30 p:nä Syyskuuta, ja, sittenkuin se oli osottautunut aivan vuotamattomaksi, ottaa alituisesti käytäntöön 6 p:nä Lokakuuta, jolloin vanha säiliö samalla aikaa tyhjennettiin korjattavaksi. Lisärakennuksen kustannukset nousevat tähän saakka 137,772 markkaan 49 penniin, mutta eivät ole lopullisia, kun osaksi muutamia pienempiä töitä vielä on tekemättä, mutta toiselta puolen myöskin tuloja odotettavissa erään ainesvajan myymisestä y. m.

Koska olisi ollut monessa suhteessa epäedullista säilyttää vanhassa vesisäiliössä oleva porraskäytävä, jona oli säiliön sisällä oleva, holvatut portaat sisältävä lieriö, niin tämä kehyksineen purettiin ja sijaan rakennettiin ulkopuolelle molemmille vesisäiliöille yhteinen harmaakivinen porrashuone, jonka sisälle asetettiin kiertoporras takoraudasta. Porrashuoneeseen teki piirustukset arkkitehti *Th. Höijer* ja sen kustannukset otettiin vesisäiliön lisärakennuksen määrärahasta, josta jäi siihen riittävä ylijäämä.

Putkiverkon laajennus.

Putkiverkon laajentamisesta on mainittava, että Katajanokanranta-kadulla olevia vedenottoaikoja, joiden toimeenpaneminen oli tehty riippuvaksi siitä, saisiko kaupunki ja milloin luvan uuden lainan ottamiseen, mainitusta syystä ei voitu panna työn alaisiksi ennenkuin myöhään syksyllä ja silloin ainoastaan osaksi suorittaa.

Uusi höyrypannu ja uudet turbiinit.

Pumppulaitoksessa olevan, ruosteensyömän ja polttoaineita paljon kuluttavan lämpöjohtohöyrypannun sijaan hankittiin uusi rakenteeltaan uudemmanaikainen.

Toiminimeltä Briegleb Hansen & C:o Gothasta vuonna 1901 tilatut kaksi Zodelohjaimella varustettua Francisturbiinia saapui tammikuun alussa ja sen jälkeen ryhdyttiin viipymättä purkamaan vanhoja turbiineja sekä

panemaan uusia paikoilleen. Maaliskuun 6 p:nä oli tämä työ päättynyt ja uudet turbiinit ovat siitä lähtien olleet käytännössä ja näyttäytyneet helposti hoidettaviksi, hyvin ohjattaviksi sekä tehokkaiksi. Niiden voima havaittiin dynamometrikokeessa olevan noin 15 hevosvoimaa suurempi sovittua 70:tä joka turbiinilta.

Muutamia uusia paloposteja ja sulkuventtiilejä pantiin lisää sellaisiin paikkoihin, joissa niitä ennestään oli liian harvassa.

Poistot pääoma-arvosta nousevat tällä kertaa melkoiseen määrään 28,180 markkaan, josta 1,330 Korkeavuorenkadun ja Linnankadun alitse menevään putkien vaihdosta ja loput hyljiksi jätetyistä vanhoista turbiineista ja höyrypannusta. Jälkimäiset arvot perustuvat arvioon, joka on tehty Neptun yhtiön alkuperäiselle vesijohtolaitokselle tekemässä kustannusarviossa olevain tietojen nojalla.

Vuonna 1902 maahan laskettujen vesijohtoputkien pituus ja läpimitta ynnä niihin kuuluvat laitokset näkyvät seuraavasta taulusta:

	406 mm putkea	305 mm putkea	203 mm putkea	152 mm putkea	127 mm putkea	102 mm putkea	76 mm putkea	51 mm putkea	Paloposteja	Sulkurangoja
	m	m	m	m	m	m	m	m		
Vesistilön lisärakennus	62	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Vesijohto Korkeavuorenkadun alitse . .	—	—	161	—	—	—	—	—	—	1
” Vyökadun ” . .	—	—	—	187	—	—	—	—	—	5
” Linnankadun ” . .	—	—	—	84	—	—	—	—	—	—
” Vaasankadun ” . .	—	495	—	—	—	—	—	—	4	3
” Flemminginkadun ” . .	—	—	—	135	197	—	—	—	4	4
” Fredriksberginkadun ” . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
” Viipurinkadun ” . .	—	—	—	—	150	—	—	—	1	1
” Kajaaninkadun ” . .	—	—	—	—	96	—	—	—	1	1
” L. Brahenkadun ” . .	—	—	—	—	279	—	—	—	3	1
” Josafatinkadun ” . .	—	165	—	—	—	—	—	—	—	2
” Kristiinankadun ” . .	—	122	—	—	—	—	—	—	2	1
” Malmikadun ” . .	—	—	—	—	40	—	—	—	—	1
” Abrahaminkadun ” . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Vedenottoaikoja Katajanokanranta- kadulla	—	—	—	—	—	—	200	—	—	4
Uusi imujohto turbiinipumppulaitokseen	8	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Erinäisiä täydennyksiä	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6
Summa	70	782	161	406	762	—	200	—	17	36
Ylöskaivettuja tahi hyljiksi jätettyjä . .	—	—	—	—	—	133	—	—	—	—

Uusia paloposteja.

Pääoma-arvon poistoa.

Laskettuja vesijohtoputkia.

Putkiverkon
pituus.

Putkiverkon pituus sekä siihen tehtyjen palopostien ja sulkuranain luku näkyvä seuraavasta taulusta:

	583 mm putkea m	533 mm putkea m	457 mm putkea m	406 mm putkea m	305 mm putkea m	203 mm putkea m	152 mm putkea m	127 mm putkea m	102 mm putkea m	76 mm putkea m	51 mm putkea m	Summa putkia m	Palopostia kpl.	Sulkuranaaja kpl.
Joulukuun 31 p:nä														
1901	92	15	3,879	3,049	8,759	5,156	11,740	2,833	28,884	1,469	2,655	68,531	477	450
Lisäys vuonna 1902	—	—	—	70	782	161	406	762	—	200	—	2,381	17	36
Vähennys vuonna 1902	—	—	—	—	—	—	—	—	133	—	—	133	—	—
1902 vuoden lopussa	92	15	3,879	3,119	9,541	5,317	12,146	3,595	28,751	1,669	2,655	70,779	494	486

Putkiverkon keskiläpimitta on 177,8 mm.

1902 vuoden lopussa oli käytännössä 15 julkista pisoaaria vesisuihkuineen, 4 vesiallasta (joista kahdessa oli laitos veden lämmittämistä varten), 45 vedenottopaikkaa puutarhan- ja 7 vedenottopaikkaa katujenkastelusta varten, 27 vedenottopaikkaa laivoille laitureilla, 13 keskeytyen juoksevaa ja 14 yhtämenoa juoksevaa vapaakaivoa ja juomavedenheittäjää, 3 suihkukaivoa (paitsi 2 yksityistä suihkukaivoa Kappelinesplanadissa, jotka kaupungin kustannuksella varustettiin vedellä) sekä yksi vesihissi. Kaupungin taloja ja laitoksia oli 37 varustettuna vesijohdolla.

Hallinto, käyttö ja sekalaista.

Vesijohdon hallinto ja käyttö.

	<i>Smk.</i>	<i>7/10.</i>	<i>Smk.</i>	<i>7/10.</i>
<i>Vesijohdotkonttori.</i>				
Yksi insinööri, palkkiota ja matkaravoja	10,000	—		
Yksi asistentti	4,800	—		
Yksi kirjanpitäjä	3,500	—		
Kirjurinapulainen ja konttoripoika	1,508	—		
Vuokra, siivous ja valaistus	1,974	94		
Tarverahoja	2,985	53	24,768	47
<i>Vedennosto.</i>				
Yksi ylikoneenkäyttäjä, puolet palkkiota	1,350	—		
Yksi ensimmäinen koneenkäyttäjä, palkkiota	1,800	—		
Yksi toinen s:n s:n	1,500	—		
Yksi puhdistaja s:n	999	88		
Lämmittäjä- ja apuripäivätyöt	529	86		
Polttoaineita höyrypumpulaitokseen ja konchuoneen lämmitys	9,482	44		
Öljyä, vanua ja sekalaista	678	65		
Polttoaineita konemiehistön asuntoihin	500	—		
Turbiinipumpulaitoksen korjaus ja kunnossapito	6,029	23		
Höyrypumpulaitoksen " " "	1,231	98		
Vesirännin " " "	248	29		
Aitausten y. m. " " "	434	74		
Hylyksi jätetyn höyrypannun poisto	1,725	—		
Kahden hylyksi jätetyn turbiinin poisto	25,125	—	51,635	07
<i>Siiivilöiminen.</i>				
Yksi ylikoneenkäyttäjä, toinen puoli palkkiota	1,350	—		
Siivilän jäädyttäminen ja kuoriminen, ynnä hiekan pesu, kär- ryttäminen ja täyttäminen	9,698	93		
Siiviläallasten korjaus	1,578	62		
Työkalujen ja sekalaisten korjaus	233	68		
Polttoaineet pumppukavoihin	250	—	13,111	23
<i>Putkiverkko.</i>				
Palopostien ja vedenottoaikkain hoito	6,629	82		
Putkiverkon korjaus ja kunnossapito	2,090	61		
Palopostien ja sulkuranaain korjaus ja kunnossapito	3,240	92		
Hylyksi jätettyin putkijohtoin poisto	1,330	—	13,291	35
Siirto			102,806	12

	<i>Smf.</i>	<i>ptä.</i>	<i>Smf.</i>	<i>ptä.</i>
<i>Vesisäiliö.</i>				
Siirto			102,806	12
Säiliövahti, palkkiota	420	—		
Vesisäiliön, vedenkorkeuden sähkömittarin ja vahdin asunnon kunnossapito ja korjaus	5,442	60	5,862	60
<i>Vesimittarit.</i>				
Vesimittarien korjaus ja tarkistus	4,125	02		
Vesimittarien lukeminen ja tulosten yhteen asettaminen	8,185	54	12,310	56
<i>Sekalaista.</i>				
Mittauksia ja tutkimuksia	1,500	—		
Palovakuutusmaksuja, veroja Helsingin kunnalle ja telefoni- maksuja	1,280	48		
Hevosallasten vedenlämmityslaitoksien käyttö ja hoito	2,266	91		
Vanhassakaupungissa olevan siivilä- ja suoja-alueen vuokra, vähennettynä kaupungin alivuokramiehiltä kertyneillä maksuilla	200	—		
Maksulippujen jakamiskustannukset	700	—		
Vedenpuhdistuskokeita	432	29	6,379	68
<i>Työpaja.</i>				
Yksi työnjohtaja, palkkiota	1,600	—		
Päivätöitä yksityisten töitä varten	37,817	92		
Tarveaineita " " "	79,718	86		
Työpajan työkalujen korjaus	2,000	—		
Työpajarakennuksen korjaus ja kunnossapito	500	—	121,636	78
Summa			248,995	74

Vesijohtokonttori.

Menot vesijohtokonttorin kohdalla ovat palkkauksia ja tarverahoja vesijohdon laajennuksen, käytön, kunnossapidon ja hallinnon silmälläpitoa, sekä vesimaksujen ja vesijohtotöiden toimittamisesta tulevain palkkioiden maksunpanoa varten.

Konttoritöiden joukossa on ollut kaksi vaihtopuolista ehdotusta laskeutumisaltaiksi kemiallista ja fysikaalista vedenpuhdistusta varten, 116 toimituskirjaa, 133 kirjettä, noin 5,300 maksulippua kulutetusta vedestä sekä 2,280 laskua työpajan toimittamista töistä.

Vedennosto.

Vuoden kuluessa nostetun veden paljous oli 1,996,112 kuutiometriä, joka on 115,511 kuutiometriä eli noin 5,5 % vähemmän kuin viime vuo-

den kulutus, ja tämä vähennys riippuu suureksi osaksi vanhemman vesisäiliön korjauksen kautta säästyneestä vuotovedestä. Höyrypumpulaitosta käytettiin 66 päivänä kaikkiaan 1,442 tuntia, pääasiallisesti uusien turbiinien paikoilleenpanon johdosta. Samaan aikaan korjattiin vanhaa pumppulaitosta panemalla uusia venttiilejä sekä hiotuilla vieterirenkailla varustettuja mäntiä, jonka kautta sen nostokyky melkoisesti lisääntyi. Nostokustannukset kuutiometriltä vettä nousevat tavattoman korkeaan määrään 2,59 penniin, osaksi höyrypumppulaitoksen pitkän käyttöajan, osaksi vanhan turbiinien suuren poiston johdosta.

Taulu pumppulaitoksen käytöstä vuonna 1902.

Kuukausi	Turbiinipumppulaitos				Höyrypumppulaitos			Summa m ³	Nosto vuoro- kaudessa		
	Pumppu N:o	Tunteja	Lyön- tejä	m ³	Tunteja	Lyön- tejä	m ³		Keskim. m ³	Enintään m ³	Vähintään m ³
Tammikuu	I II	170 191	135,875 147,246}	56,774	439	571,646	91,349	148,123	4,778	5,646	2,918
Helmikuu .	I II	— —	— —	—	672	907,725	145,054	145,054	5,181	6,767	2,877
Maaliskuu .	I II	400 407	297,720 315,410}	137,414	121	160,758	25,689	163,103	5,294	6,347	3,186
Huhtikuu .	I II	528 523	395,858 394,245}	178,366	—	—	—	178,366	5,946	6,828	3,527
Toukokuu .	I II	555 550	408,462 403,206}	183,234	—	—	—	183,234	5,911	7,073	3,325
Kesäkuu .	I II	485 500	350,291 360,283}	160,412	11	19,802	3,164	163,576	5,453	7,280	3,112
Heinäkuu .	I II	361 392	252,247 268,434}	117,153	199	270,583	43,239	160,392	5,174	6,314	2,942
Elokuu . .	I II	546 512	380,778 357,712}	166,160	—	—	—	166,160	5,360	6,980	2,942
Syyskuu . .	I II	547 557	409,514 417,516}	186,082	—	—	—	186,082	6,203	7,326	3,842
Lokakuu . .	I II	562 562	400,622 404,848}	181,231	—	—	—	181,231	5,846	7,034	3,277
Marraskuu	I II	507 529	357,677 371,206}	163,999	—	—	—	163,999	5,467	8,241	3,169
Joulukuu .	I II	520 479	377,776 319,079}	156,792	—	—	—	156,792	5,058	6,456	2,687
Koko vuonna	—	10,383	7,526,005	1,687,617	1,442	1,930,514	308,495	1,996,112	5,469	8,241	2,687

Vedenkulutus vuorokautta kohti oli keskimäärin 5,469 kuutiometriä (= 63,5 sek. l.) enin 13 p:nä Marraskuuta 8,241 kuutiometriä (= 95,4 sek. l.) ja vähin 25 p:nä Joulukuuta 2,687 kuutiometriä (= 31,1 sek. l.).

Vedensiivilöi-
minen.

Siivilöimiskustannus on 4 markkaa 1 penni neliömetriltä siiviläpintaa ja 0,66 penniä kuutiometriltä vettä.

Siiviläin puhdistus toimitettiin 43 kertaa, niinkuin seuraavasta taulusta näkyy.

Puhdistettuja siivilöimisaltaita	Tammikuu	Helmi- kuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuun
I	—	—	—	1	1	1	1	1	1	—	1	—
II	1	—	—	1	1	2	1	—	1	—	1	—
III	—	—	1	—	2	1	1	1	—	1	—	—
IV	—	—	1	—	1	1	1	—	1	1	—	—
V	1	—	—	1	1	1	1	1	—	1	—	—
VI	—	1	—	—	1	1	1	1	1	—	—	1
Koko vuonna	2	1	2	4	7	7	6	4	4	3	2	1

Eri siiviläin käyntiaika oli koko vuonna: N:o I:n — 284, N:o II:n — 276, N:o III:n — 314, N:o IV:n — 291, N:o V:n — 280 ja N:o VI:n — 303 vuorokautta. Kahden puhdistuksen välinen keskimääräinen käyntiaika taas oli: N:o I:n — 38, N:o II:n — 32, N:o III:n — 33, N:o IV:n — 32, N:o V:n — 25, N:o VI:n — 36, eli kaikkien siiviläin 27 vuorokautta. Pisin käyntiaika oli siivilällä IV, nimittäin 109 vuorokautta ($\frac{9}{11}01 - \frac{7}{3}02$), lyhin taas eli 7 vuorokautta ($\frac{6}{2} - \frac{12}{2}02$) siivilällä V.

Jään paksuus oli enintään avoimissa siivilöissä 70, katetuissa 15 cm. Alin ilmanlämpö oli — 27° C, alin lämpö katetuissa siivilöissä — 2,5° C. Vuoden kuluessa tehtiin korjauksia avointen siiviläin pakkasen vahingoittamiin ympärystymuureihin, jonka ohessa hiekka siivilästä N:o V poistettiin sorapohjaan asti ja pestyä pantiin sijaan. Muissa sitä kaivettiin ja täydennettiin tavalliseen tapaan.

Munt tiedot siiviläin käyttämisestä ja sen tuloksista antaa seuraava taulu:

Taulu siiviläin käytöstä vuonna 1902.

Kuukausi	Siiviläalaa käytännössä m ²)			Siivilöimisnopeus, mm tunnissa			Läpikuultavuus, cm						Bakteripesiä cm ³ kohti					
	Keskimäärin	Enintään	Vähintään	Keskimäärin	Enintään	Vähintään	Jokivesi			Vesijohtovesi			Jokivesi			Vesijohtovesi		
							Keskimäärin	Enintään	Vähintään	Keskimäärin	Enintään	Vähintään	Keskimäärin	Enintään	Vähintään	Keskimäärin	Enintään	Vähintään
Tammikuu	2,498	2,610	2,262	80	252	47	56	65	50	75	75	75	398	433	326	24	28	18
Helmikuu	2,694	2,925	2,262	80	252	42	60	70	65	75	75	75	402	525	282	30	46	22
Maaliskuu	2,761	2,805	2,610	81	220	48	72	75	55	75	75	75	493	700	270	32	40	16
Huhtikuu	2,787	2,925	2,610	89	220	50	49	75	14	75	75	75	3,053	5,920	515	233	586	33
Toukokuu	2,717	2,925	2,610	89	220	51	16	32	8	70	75	56	6,389	12,000	1,768	152	200	93
Kesäkuu	2,633	2,925	2,142	86	268	48	27	42	7	69	75	45	683	1,080	480	53	63	40
Heinäkuu	2,249	2,457	1,947	96	295	57	33	40	15	71	75	57	317	433	209	32	42	17
Elokuu	2,107	2,610	1,284	106	295	59	23	41	8	60	74	48	486	1,100	210	41	62	17
Syyskuu	2,747	2,805	2,610	94	220	57	33	47	10	71	75	55	2,847	6,860	970	94	104	86
Lokakuu	2,823	2,925	2,610	86	220	48	31	50	16	68	75	56	687	774	630	46	47	44
Marraskuu	2,610	2,610	2,610	87	220	51	28	49	8	54	75	33	1,967	5,200	486	82	112	54
Joulukuu	2,711	2,805	2,610	78	220	38	57	57	55	75	75	75	489	634	413	44	52	35
Koko vuonna	2,611	2,925	1,284	88	295	38	40	75	7	70	75	33	1,518	12,000	209	72	586	16

Vaikka siivilöimisnopeus yllä olevan taulun mukaan on ollut keskimäärin 88 mm tunnissa, niin se on noin 32 % pumppujen käyntiajasta ollut päälle 100 mm.

Siivilöimisen kautta on jokiveden bakteripitoisuus keskimäärin vähentynyt 95,3 % ja läpikuultavuus enentynyt 75 %.

Huomautettava on, että se kone, jolla veden läpikuultavuutta mitataan, ei osota suurempaa määrää kuin 75 cm., mutta että vesijohtoveden läpikuultavuus usein on noussut sitä enempään.

Jokiveden lämpö määrä oli keskimäärin 8,3, enintään 17,8 ja vähintään 0,2° C sekä suunnille yhtäpitävä Vanhassakaupungissa siivilöidyn veden lämpö määrän kanssa.

Vuoden kuluessa korjattiin 5 putkenkatkeamaa eli yksi aina 14,2 kilometrin putkenpituutta kohti. Kaikki nämä oli aiheuttanut joko maan laskeutuminen taikka ulkonainen vahingonteko.

Putkiverkko.

Suurempia korjauksia tehtiin 60 palopostiin ja sulkuranaan, pienempiä melkein joka päivä. Palopostien hoito maksoi vuotta ja kappaletta kohti keskimäärin noin 13 markkaa 42 penniä. Putkiverkon ja siihen kuuluvain laitosten koko kunnossapitokustannus nousee 187 markkaan 78 penniin kilometrilta putkenpituutta ja 0,67 penniin kuutiometriltä vettä.

Vesisäiliö.

Vesisäiliö puhdistettiin kaksi kertaa ja oli toisella kerralla kokonaan tyhjennettynä. Muuten on alin vedenkorkeus ollut 2,5 m, vastaten 1,400 kuutiometrin kuutiosisällystä. Uuden vesisäiliön valmiiksi tultua kävi mahdolliseksi mitata se vesimäärä, joka vuorokauden kuluessa vuoti vanhasta säiliöstä ja havaittiin sen nousevan koko 700 kuutiometriin. Tarkemmin tutkittaessa löydettiinkin suurempia tahi pienempiä halkeamia vähän kaikkialla, ja ne korjattiin niin hyvin kuin se kävi päinsä, voimatta tämän kautta kuitenkaan saavuttaa varmuutta siitä ettei uusia vuotoja syntyisi, koska samassa tilaisuudessa havaittiin, että harmaakivityöt oli tehty kylmämuuriksi, jonka saunat oli ulkopuolelta täytetty ja joka ainoastaan sisäpuolelta oli peitetty rapatulla kuorella, sementtiruukkiin tehdyllä tiilimuurilla. Korjauksen kustannukset suoritettiin vesisäiliön lisärakennuksen määrärahalta.

Vesimittarit.

Korjattujen ja tarkistettujen vesimittarien luku oli 559 eli noin 30 % koko lukumäärästä. Vuoden kuluessa toimitettiin noin 22,000 eri vesimittarin lukemista. Juoksevat menot mittareista olivat vuodelta ja kappaleelta 6 markkaa 57 penniä kunnossapidosta ja lukemisesta sekä 12 markkaa 85 penniä korkoa ja poistoa eli kaikkiaan 19 markkaa 42 penniä. Kertyneet vuokrat taas ovat keskimäärin 12 markkaa 36 penniä vuodelta ja kappaleelta.

Vuonna 1902 tarkastettiin 10 mittaria asianomaisten kuluttajain pyynnöstä ja saatiin tulokseksi, että yksi osotti 0,1 % liika paljon ja muut 8,5 à 1 % liika vähän.

Työpaja.

Tietoja niiden töiden rahallisesta tuloksesta, joita työpaja on toimitanut yksityisille henkilöille taikka vesijohtoon kuulumattomille kunnallislaitoksille, antaa seuraava likimääräinen laskelma:

	<i>Smk.</i>	<i>ptä.</i>	<i>Smk.</i>	<i>ptä.</i>
Tulot:				
Tuloja vuonna 1902 toimitetuista töistä	—	—	142,871	30
Menot:				
Yksi työnjohtaja, palkkiota	1,600	—		
5,5 % poistoa ja korkoa työpaja- ja makasiinirakennuksista . .	2,018	75		
Työpajarakennuksen korjaus ja kunnossapito	500	—		
Työpajan työkalujen korjaus ja kunnossapito	2,000	—		
Varastokorko ja palvakuutusmaksut	3,000	—		
Työkoneiden poistoa ja korkoa	434	—		
	9,552	75		
$\frac{3}{4}$ tästä yksityisiä töitä varten (lopun kaupungin)	7,164	56		
Päivätoita yksityisten töihin	37,817	92		
Tarveaineita yksityisten töitä varten	79,718	86		
Laskulanketteja, kirjoja, kustannuksia laskumäärän perimisestä	1,000	—		
Ehkä tarvittavia maksuttomia korjauksia varten 2 vuoden kulu- essa varataan	1,000	—		
Saatavain korkoihin ja mahdollisesti huomaamatta jääneisiin menoihin	1,169	96	127,871	30
Saldo puhdasta voittoa	—	—	15,000	—

Työpajan vuoden kuluessa toimittamain yksityisten johdonyhdistämisten luku on 68 seuraavain erikoistietojen mukaan:

Johtoaukon läpimitta: 20	25	30	40	50	75	100 mm
	2	25	11	15	8	6
						1 kapp.

Paitsi vakinaisesti palveluksessa olevaa henkilökuntaa (9 kapp.), jolla Vesijohdon työväestö. on kuukausipalkka, vastaava koko vuodelta 27,319 markkaa 88 penniä, sekä urakoitsijain työmiehiä, on vuoden kuluessa enintään 160, keskimäärin 109 ja vähintään 73 henkeä ollut vesijohdon työssä ja nousee heidän yhteenlaskettu palkkauksensa 139,694 markkaan 57 penniin. Kymmentuntisen päivätyön keskikustannus pääasiallisimmissa ammateissa näkyy seuraavista tiedoista, joissa sulkumerkkien sisällä olevat numerot osottavat päivätoiden lukua: Mittarien ylitarkastaja (300) — 8,67, rakennusmestari ja työnjohtaja (1,019) — 8,29, kuorma-ajuri (898) — 7,54, muurari (1,115) — 6,09, seppä (305) — 5,00, sorvari (305) — 4,80, kirvesmies (1,072) — 4,77, put-

kenlaskija (4,486) — 4,55, mittarientarkastaja (1,214) — 4,35, viilari (1,959) — 4,27, sementtityöntekijä (547) — 4,13, lämmittäjä (130) — 4,00, valuri (288) — 3,88, konttoristiapulainen (300) — 3,47, apuri (20,317) — 3,05, koneenkäyttäjänapulainen (336) — 2,90, yövahti (717) — 2,80, juoksupoika (300) — 1,56 markkaa.

Kaikkiin vesijohtokonttorin toimesta tehtyihin töihin meni seuraavat kustannukset:

Vesijohdon laajennukseen	<i>Smk</i>	211,994: 42
Sen käyttöön, korjaukseen ja kunnossapitoon	„	99,178: 96
Työpajatöihin	„	121,636: 78
	<u>Summa <i>Smk</i></u>	<u>432,810: 16</u>

Nämä kustannukset jakaantuvat seuraavasti:

Palkkoja	<i>Smk</i>	27,319: 88
Päivätöitä	„	139,694: 57
Tarveaineita	„	212,141: 62
Urakka- ja tinkitöitä	„	14,634: 09
Rakennuskonttorin toimittamia töitä, laskun mukaan	„	39,020: —
	<u>Summa <i>Smk</i></u>	<u>432,810: 10</u>

Kustannukset
m³:lta vettä.

Kustannukset jokaisesta nostetusta kuutiometristä vettä ovat:

Jos ainoastaan siivilöimiskustannukset otetaan lukuun	0,66	penniä
Jos tähän lisätään pumppuamiskustannukset	3,25	„
Jos tähän lisätään putkiverkon hoidon ja kunnossapidon kustannukset	3,92	„
Jos tähän lisätään vesijohtokonttorin kustannukset	5,14	„
Jos tähän lisätään vesimittarien kustannukset	5,77	„
Jos tähän lisätään muut käyttö- ja kunnossapitokustan- nukset (paitsi työpajan)	6,38	„
Jos tähän lisätään 5 % korko perustamispääomasta	15,93	„
Jos tähän lisätään 1 % poisto perustamispääomasta	17,85	„

Tulo m³:sta
vettä.

Tulo jokaisesta nostetusta kuutiometristä vettä näkyy seuraavista yhteenasetetuista tiedoista:

Kertyneitä vesimaksuja	<i>Smf.</i>	374,180: 03	
Tulo hevosaltaista	„	2,013: 22	
Korotus vesimaksujen suorituksen myöhästy- misestä	„	471: 06	376,664: 31
Vesimittarien vuokria	„	— —	23,155: —
	<i>Summa Smf.</i>	— —	399,819: 31

joten keskitulo jokaiselta nostetulta kuutiometriltä vettä on 20,02 penniä. Tulot vedestä ja mittarein vuokrista olivat yhteensä 20,255 markkaa 94 penniä pienemmät kuin vuonna 1901 ja 25,780 markkaa 69 penniä pienemmät kuin 1902 vuoden tulo- ja menoarviossa otaksuttu määrä.

Kuluttujia oli vuoden lopussa 1,348 ja niiden luku on vuodesta 1901 lisäytynyt 27:llä. Vedenkäyttäjät
ja vedenkulutus.

Maksettavaksi pantu kulutus eri kaupunginosissa nousi seuraaviin määriin: I kaupunginosassa — 118,433, II:ssa — 234,452, III:ssa — 70,570, IV:ssä — 208,033, V:ssä — 167,043, VI:ssa — 73,512, VII:ssä — 110,306, VIII:ssa — 31,404, IX:ssä — 9,527, X:ssä 54,711, XI:ssä — 67,845, XII:ssa — 52,642, jakamattomilla maa-alueilla — 160,742 eli yhteensä 1,359,220 kuutiometriin.

Keskimäärin on jokaisesta myydystä kuutiometrillä vettä kertynyt 27,71 penniä vesimaksuja ja 1,70 penniä mittarienvuokria, eli yhteensä 29,41 penniä.

Koska nostettu vesimäärä oli 1,996,112 ja myyty 1,359,220 kuutiometriä, on ero 636,892 kuutiometriä, joka 17,85 pennin yksikköhinnan mukaan vastaa 113,685 markan 22 pennin arvoa ja johon kuuluu vedenmenekki tulensammuttamiseen, yleisiin mukavuuslaitoksiin, hevosaltaihin ja vapaakaivoihin, katujen ja istutusten kastelemiseen, kaupungin yleisiin töihin, taloihin ja laitoksiin, sekä vuotanut ja mittareissa merkitsemättä jäänyt vesi.

Työpajan käyttö mukaan luettuna on vesijohdon bruttosäästö vuonna 1902 ollut 293,694 markkaa 87 penniä. Jos tähän lisätään yllämainittu yleisiin tarpeisiin käytetyn veden arvo, niin nousee määrä 407,380 markkaan 09 penniin ja, jos tästä vähennetään korkoa ja poistoa perustamis-
pääomasta ja juoksevasta ainesvarastosta (226,739: 69) sekä kalustosta (50,480: 77) 6 % eli 245,329 markkaa 27 penniä, niin on jäännös 162,050 markkaa 82 penniä, mikä, lukuunottamatta sen pääomaksi muutetun tappion korkoa, jolla vesijohtoa käytettiin sen ensimmäisinä 6 à 7 toimintavuotena, on 1902 vuoden puhdas voitto. Vesijohdon bruttosäästö.

Vesimaksujen
alennuksia.

Vuoden kuluessa myönnettyt ohjesäännön mukaiset alennukset suurimmasta menekistä kuin 125 kuutiometristä neljänneksessä sekä yksityisten serviiisijohdoista vuotaneesta vedestä nousevat yhteensä 31,101 markkaan 69 penniin.

Yksityisten joh-
tojen sulkemi-
nen.

Yksityisen serviiisijohdon sulkemista siitä syystä, että kulutettua vettä tai toimitettuja työpajan töitä oli jätetty maksamatta, sattui 4 kertaa yhteensä 128 markan 84 pennin maksumäärästä, aina tarkoitettulla seurauksella.

Vedenkorkeus
Vantaanjoessa.

Vedenkorkeus Vantaanjoessa vuonna 1902.

K u u k a u s i	Keskimäärin m.	Enintään m.	Vähintään m.
Tammikuu	+ 0,09	+ 0,17	— 0,02
Helmikuu	+ 0,13	+ 0,16	+ 0,10
Maaliskuu	+ 0,11	+ 0,16	+ 0,06
Huhtikuu	+ 0,44	+ 1,21	+ 0,11
Toukokuu	+ 1,06	+ 1,77	+ 0,35
Kesäkuu	+ 0,39	+ 0,85	+ 0,14
Heinäkuu	+ 0,22	+ 0,35	+ 0,12
Elokuu	+ 0,39	+ 0,83	+ 0,08
Syyskuu	+ 0,46	+ 1,13	+ 0,11
Lokakuu	+ 0,43	+ 0,90	+ 0,23
Marraskuu	+ 0,29	+ 0,60	+ 0,08
Joulukuu	+ 0,19	+ 0,30	+ 0,12
Koko vuonna	+ 0,35	+ 1,77	— 0,02

Jäänlähtö alkoi 1 p:nä Toukokuuta.“

b) *Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatoiminta koskevia asioita.*

Kaupungin me-
not ja tulot.

Kaikki tiedot kaupungin menoista ja tuloista vuonna 1902 sekä vertaus vahvistetun tulo- ja menoarvion ja todellisen tilinpäätöksen välillä ynnä tieto kaupunginrahaston tilasta vuoden lopussa saadaan niitä koskevista, järempänä olevista taululiitteistä.

Kaupungin ir-
tain kalusto.

Hankkimalla eri lautakunnista, hallituksista ja konttoreista tietoja vuonna 1902 tapahtuneista muutoksista kaupungin irtaimessa omaisuudessa on saman irtaimiston kalustokirjaa täydennetty ja yhteenveto mainitusta kirjasta on etempänä taululiitteiden joukossa.

Niissä kaupunginrahaston katsastuksissa, jotka kunnallisasetuksen säännöksen mukaan on säädettyssä järjestyksessä toimitettu joka neljännesvuosi, samaten kuin niissä ylimääräisissä katsastuksissakin, jotka Rahatoimikamarin vuonna 1878 tekemän päätöksen mukaan kaksi Rahatoimikamarin jäsentä on toimittanut, ei ole ollut mitään syytä muistutuksiin.

Kaupunginrahaston katsastukset.

Sittenkuin Rahatoimikonttori oli ilmoittanut ¹⁾, että kaupungin varat Suomen Yhdyspankin kanssa pidetyllä konttokuranttitilillä olivat alentuneet 64,586 markkaan 39 penniin, jonka johdosta oli pelättävissä, että tarpeellisesta liikepääomasta voi tulla puute, ennenkuin huhtikuussa maksettavaksi käyvät vuokra- ja kunnallismaksut oli ehditty kantaa, tehtiin ²⁾ Yhdyspankin kanssa sopimus 250,000 markan lainasta kuuden kuukauden irtisanomisajalla ja 6 %:n vuotuisella korolla. Toukokuun 5 p:nä lähetetyssä kirjelmässä ilmoitti sittemmin Yhdyspankin Johtokunta Rahatoimikamarille, että kaupungin mainitussa pankissa olevan konttokuranttitilin korko oli alennettu 5 1/2 prosenttiin, lukien 1 p:stä toukokuuta ³⁾.

Konttokuranttiluotto.

Se konsortsiumi, joka oli ottanut toimittaakseen kaupungin liikkeeseen laskettavaksi päätetyn ⁴⁾ 8 miljoonan markan obligatsioonilainan, oli ilmoittanut suostuvansa etukäteen lainamäärästä pitämään kaupungin saatavana 2 miljoonaa markkaa ja, kun Yhdyspankin kanssa tehty konttokuranttisopimus päättyi 1 p:nä marraskuuta, päätti ⁵⁾ Rahatoimikamari, että mainitun konsortsiumin kanssa oli tehtävä sopimus myönnetystä ennakkomaksusta, joka oli käytettävä etupäässä kaupungin velan maksamiseen Yhdyspankille. Lokakuun 25 p:nä nosti Rahatoimikamari sitten ennakkomaksua 1,600,000 Saksan markkaa, vastaava 1,975,308 Suomen markkaa 65 penniä, josta Rahatoimikamari sitoutui maksamaan korkoa 4 1/2 sadalta vuodessa.

Helmikuun 1 p:nä asianomaisessa järjestyksessä toimitetussa obligatsioonien arvonnassa joutuivat seuraavat numerot lunastettaviksi ⁶⁾:

Obligatsioonien arvonta.

Helsingin kaupungin 3 1/2 prosentin lainasta vuodelta 1898

Sarja litt. B à 2,000 markkaa N:ris 7, 267 och 336.

„ „ C à 1,000 „ „ 63, 228 och 426.

„ „ D à 500 „ „ 60, 61, 64, 98, 120, 187, 205, 218, 237, 456, 520, 629, 677, 737, 759, 780, 808, 813, 835, 871, 873, 965, 972 ja 1,024.

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 6 p:ltä maalisk. 24 §. — ²⁾ Sn s:n 13 p:ltä maalisk. 24 §. — ³⁾ Sn s:n 9 p:ltä toukok. 12 §. — ⁴⁾ Kats. siv. 65. — ⁵⁾ Rhtkn pöytäk. 23 p:ltä lokak. 22 § ja 24 p:ltä lokak. 1 §. — ⁶⁾ Sn s:n 27 p:ltä helmik. 5 §.

Helsingin kaupungin 4 prosentin lainasta vuodelta 1900

Sarja litt. B à 2,000 markkaa	N:ris	247, 543 ja 554.
„ „ C à 1,000	„ „	638, 753, 816, 848, 875 ja 1,148.
„ „ D à 500	„ „	1,315, 1,327, 1,657, 2,039, 2,153 ja 2,294.

Marraskuun 1 p:nä toimitetussa ohligatsioonien arvonnassa tulivat seuraavat N:ris lunastettaviksi ¹⁾

5 prosentin vesijohtolainasta vuodelta 1876.

Sarja litt. A à 1,000 markkaa	N:ris	55, 64, 94, 184, 362, 393, 413, 470.
„ „ B à 500	„ „	41, 74, 223, 314, 511, 527, 533, 541, 594, 600, 626, 632, 634, 747, 831, 881, 902, 1,064, 933, 953, 1,064, 1,073, 1,111, 1,150, 1,186, 1,204, 1,396, 1,467.
„ „ C à 200	„ „	100, 174, 282, 286, 370, 388, 406, 547, 632, 645, 704, 729, 850, 861, 874, 885, 905, 926, 930, 951, 1,073, 1,153, 1,217.

4¹/₂ prosentin uudisrakennus- ja järjestelylainasta vuodelta 1882

Sarja litt. A à 3,000 markkaa	N:ris	28, 75, 77, 102, 130.
„ „ B à 1,000	„ „	5, 65, 69, 76, 130, 171, 187, 193, 198, 205, 250, 291, 296, 305, 306, 321, 334, 358, 465, 513, 559, 631, 639, 690.
Sarja litt. C à 500	„ „	8, 13, 14, 37, 39, 71, 131, 150, 175, 180, 185, 223, 245, 258, 275, 345, 402, 433, 453, 462, 474, 488, 507, 593, 678, 715, 732, 772, 775.

4¹/₂ prosentin rakennuslainasta vuodelta 1892

Sarja litt. A à 5,000 markkaa	N:ris	373, 378.
„ „ B à 1,000	„ „	91, 463, 571, 578, 873, 1,065, 1,344, 1,407.
„ „ C à 500	„ „	103, 373, 397, 445, 623, 840, 955, 1,607, 1,751, 1,803, 1,905, 1,925.

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 6 piltä marrask. 23 §.

Selonteoksi kaupungin tuloatuottavista oikeuksista otetaan tähän seuraava Liikennekonttorin antama kertomus toiminnastaan sekä liikennemy. m. maksujen kannosta:

„Vuoden alussa avoinna ollut kamreerinvirka asetettiin uudestaan Kaupunginvaltuuston 8 p:nä huhtikuuta tekemän päätöksen mukaan ja virkaan astui siihen valittu allekirjoittanut (Valtioneuvos B. Winter) toukokuun 1 p:nä. Liikennekonttorin kamreerinvirka.

Kuluneen vuoden ajalla on työmäärä konttorissa oleellisesti lisääntynyt sen johdosta, että sinne jätettyjen kirjelmäin luku, joiden nojalla maksunpano toimitetaan ja joita vuonna 1901 oli 40,976, viime kuluneena vuonna nousi 45,503:een kappaleeseen ja siis on lisääntynyt noin 11 %. Tätä työnlisäystä valitettavasti ei vastaa lisääntyneet tulot, joka on selitettävissä siitä, että tuonti postin kautta vuosi vuodelta lisääntyy. Maksunpano, päiväkirjaan merkitseminen, maksujen kanto ja tämän tuonnin silmälläpito vaatii vähintään yhtä paljon työtä, kuin muut tuloatuottavat tavaraerät, ja erittäinkin aikaansaa yksityisille henkilöille tuonti vaikeuksia ylöskantoon nähden sen johdosta, että tavarahan vaataanottajat, jotka ainoastaan satunnaisesti käyttävät sitä keinoa että ulkomaalta suoraan tilaavat tavaroita, useinkin, tuntematta siihen kuuluvia mutkia, laininlyövät Konttorin rahastoon suorittaa heidän maksettavakseen pantuja kaupungille meneviä maksuja, sittenkuin tavarat on tullikamarista heille jätetty, mikä asetuksenmukaisesti on tehtävä niin pian kuin tullimaksut on asianmukaisesti suoritettu. Konttorin työt.

Niiden kaupungille meneväin maksujen yhteenlaskettu määrä, jotka ovat Konttorin pantavat maksettavaksi, oli vuodelta 1902 Smk 651,656: 71, vastaten Smk 654,995: 38 vuodelta 1901, siis Smk 3,338: 67 vähemmän kuin viimeainittua vuonna sekä Smk 1,823: 29 vähemmän kuin 1902 vuoden tuloarviossa oli laskettu. Pieni vähennys vuodesta 1901 koskee yksinomaan tuulaakimaksua, joka on vähentynyt Smk 7,919: 07, jota vastoin muut tuloryhmät ovat hiukan lisääntyneet, liikennemaksut Smk 3,442: 93, mittausmaksut Smk 356: 66 ja makasiinivuokrat Smk 780: 76. Tulot.

Verrattuna aikakauteen 1898—1900, jolloin maksunpano nousi keskimäärin noin 741,600 markkaan vuodessa, on 1902 vuoden maksunpano noin 90,000 markkaa pienempi, josta tuulaaki noin 43,200 markkaa, liikennemaksut noin 44,300 markkaa sekä mittausmaksut ja makasiinivuokrat yhteensä noin 2,500 markkaa. Tämä vähennys on mitä tulee vuosiin 1898 ja 99 johtunut ei ainoastaan vähentyneestä viennistä ja tuonnista, vaan erittäin liikennemaksuun nähden 9 tavararyhmän tariffimäärien alennuksesta,

jota Kaupunginvaltuuston 6 p:nä kesäkuuta 1899 tekemän päätöksen nojalla on noudatettu saman vuoden heinäkuun 1 p:stä lähtien. Tämä näkyy, kun vertaa vientiä ja tuontia sekä maksunpanoa koskevia tietoja vuodelta 1898 — viimeiseltä, jolloin liikennemaksua mainituilta tavararyhmiltä suoritettiin taksassa vahvistettu määrä — vastaaviin tietoihin vuodelta 1901 — viimeiseltä vuodelta, miltä on saatavissa tilastollisia tietoja viennistä ja tuonnista — joka maksunpanoon nähden on suunnille yhtäpitävä 1902 vuoden kanssa. Liikennemaksun vähennys vuonna 1901 vuoteen 1898 verraten oli 53,400 markkaa, mistä 32,600 markkaa on alemmista tariffinmääristä johtunut vähennys ainoastaan 4:stä edellämainituista tavararyhmistä, joista tilastollisia tietoja on saatavissa, nimittäin: vehnä- ja ruisjauhoista, kivihiilistä sekä puutavaroista. Kolmen ensinmainitun tavararyhmän tuonti on kuitenkin vuonna 1901 lisäytynyt 1898:aan verraten vehnäjauhojen noin 3,034 tonnia eli 43,4 % 1898 vuoden tuonnista ruisjauhojen „ 1,182 „ „ 12,8 % „ „ „ kivihiilten, vähentämällä tuonnin valtionrautateiden tarpeiksi, joka on vapaa liikennemaksusta, 3,384 tonnia eli 5,2 %.

Sitä vastoin on puutavarain vienti vähentynyt 42,076 m³ eli 33,4 % 1898 vuoden viennistä, kun se taas vuosina 1899 ja 1900 oli jonkun verran suurempi kuin 1898 vuoden vienti.

Sen liikennemaksun alennuksen vaikutuksia valaisten, joka talvipurjehduksen edistämiseksi Kaupunginvaltuuston 15 p:nä joulukuuta 1896 tekemän päätöksen mukaan on vahvistettu noudatettavaksi toistaiseksi vuosittain joulukuun 15 p:stä toukokuun 1 p:ään meritse tänne tulevista tavaroista, näkyy 1902 vuoden tileistä, että vuoden tulo on tämän alennuksen johdosta vähentynyt Smk 15,331:12, jolloin on huomioonotettava, että vuoden neljänä ensimmäisenä kuukautena ainoastaan yhden laivan on onnistunut tänne päästä. Sellaista alennusta on vuonna 1902 käytetty maksunpanossa 964 ilmoituskirjelmästä ja oli Smk 6,359:35 3:sta Töölön sokeritehtaan kirjelmästä, Smk 3,669:13 11:stä eräiden suurempain toiminimien kirjelmästä. Muiden 950 ilmoituskirjelmän maksunpano jakautui seuraavasti:

23 ilmoituskirjasta	50—100 markkaa	kustakin		
90	„	10—50	„	„
382	„	1—10	„	„
455	„	alle 1 markan.		

Konttorissa olevain pöytäkirjanotteiden mukaan joulukuulta 1898 sekä vuosilta 1899, 1900 ja 1901 edustaa puheenalainen alennus Smk 61,979: 08 arvoa, joka yhdessä vastaavan määrän kanssa vuodelta 1902 tekee Smk 77,310: 20.

Tavaroista, jotka vuonna 1902 on tullikäytelty yleisessä varastomakasiinissa, ovat tuulaaki- ja liikennemaksut Smk 63,001: 60 edellämainituissa Smk 651,656: 71, jotka Konttori on maksettavaksi pannut, ja osottavat 1901 vuoden yhtäläisestä maksunpanosta vähennystä Smk 1,914: 85.

Kaksi verrattain vähäistä maksunpanoerää, mittausmaksu ja makasiini-
Mittausmaksut ja makasiini-
vuokrat.
vuokrat.
tyneet 22,8 % ja 23,2 % vuonna 1901 maksettavaksi pannuista määristä. Absoluuttiset määrät eivät kuitenkaan nouse enempään kuin Smk 1,921: 68 ja 4,150: 68. Viimemainittu määrä jakautuu paikanvuokraan kaupungin tavaravajasta (liikapäiviltä) Smk 3,992: 60 ja kauttakulkumakasiini-
vuokraan Smk 158: 08.

Maksujen kanto on, samaten kuin edellisina vuosinakin, käynyt ilman sanottavia vaikeuksia. Vuoden maksunpanosta on kaupunginvoudin kautta ulosotettu noin 14,000 markkaa, joka vastaa noin 2 % vuoden koko maksunpannusta määrästä. Vuoden vaihteella perimättä olevasta määrästä Smk 5,576: 98 on nyt saamatta ainoastaan Smk 322: 27.

Kanto ja maksunpano.

Sittenkuin rästit vuosilta 1894—99, Smk 241: 23, lokakuussa 1902 on tileistä poistettu, on vuosilta 1900 ja 1901 saamatta, paitsi kaupungin saamista entisen pakkahuoneentarkastajan Leinbergin konkurssista, yhteensä Smk 305: 93, joista Smk 50: 93 3:ssa eri konkurssissa vähillä toiveilla määrän saamisesta, sekä Smk 30: 92, joita ei ole saatu suoritetuiksi tavaroita tullihuutokaupalla myytäessä. Jälellä olevat Smk 224: 03, jakautuneena 128 eri maksunpanoerälle, on perimättä henkilöiltä, joita tähän saakka ei ole voitu tavata. Entisen pakkahuoneentarkastajan G. Leinbergin kavaltamasta määrästä, Smk 1,534: 77, joka on asianmukaisesti valvottu hänen konkurssissaan, ei ole tullut mitään jakoa, minkä tähden tämä saatava täytyy tileistä poistaa.

Rästit.

Myötäliitetystä taulusta näkyy, miten maksunpano on jakautunut tilintekovuoden eri kuukausille.

Ylämaankaupungeissa kannetusta Helsingin kaupungille tulevasta tuulaakista tekee Rahatoimikonttori suorastaan tilin“.

Tuulaaki ylämaankaupunkeihin menneistä tavaroista.

Viimemainittua tuulaakimaksua kertyi yhteensä 4,964 markkaa 50 penniä eli 3,035 markkaa 50 penniä vähemmän, kuin vuoden tuloarviossa on laskettu.

Satamakonttorin kanto.

Satamakonttorissa maksettavaksi pantujen maksujen määrästä annetaan tieto etempänä olevissa taululitteissä. Tässä mainittakoon ainoastaan seuraavaa:

Satamakapteenille ja Satamakirjurille tuleva kantoprocentti.

Vuoden kannosta, joka 40 ja 60 prosentin vähennyksellä kaupungissa säännöllisesti käyvistä höyrylaivoista, on 197,884 markkaa 69 penniä, on tullut Satamakapteenille 4 % 7,915 markkaa 39 penniä sekä Satamakirjurille 0,5 % eli 989 markkaa 42 penniä.

Parmaajat, pakkaajat ja räkäysmiehet.

Voimassa olevan 10 p:nä huhtikuuta 1888 annetun Helsingin kaupungin liikennetaksan mukaan, joka säätää että satamakonttoriin on otettava määrätty luku valantehneita parmaajia, jotka toimittamastaan mittauksesta itse saavat kantaa heille tulevan palkkion, oli vuoden kuluessa asetettuna yksi vanhin ja viisitoista parmaajaa ja heidän ansionsa oli sellainen, että mitatuista 50,412 sylestä halkoja, 30 pennin keskihinnan mukaan, oli saatu Smk 15,123: 60, mistä kuudentoista miehen kesken jaettuna tuli Smk 945: 22 kullekin.

Pakkausta ja räkäystä varten oli satamakonttorissa kaksi henkilöä, joiden oli velvollisuus muun muassa tarvittaessa toimittaa niitä; ja vuoden kuluessa räkättiin 688 tynnyriä tervaa, mikä 15 pennin mukaan tynnyriltä teki Smk 103: 20 eli kahdelle jaettuna Smk 51: 60.

Kiinnityksen jälleksi siirtäminen.

Kaupunginvaltuuston Rahatoimikamarille antaman valtuutuksen¹⁾ nojalla myönsi Rahatoimikamari vuoden kuluessa seuraaville työväen-asuntoyhtiöille kiinnittämisoikeuden kaupungin myymiin tontteihin ja niille rakennettuihin rakennuksiin sen tavallisen ensimmäisen kiinnityksen edellä, joka kaupungilla niihin oli vuokramaksujen tahii maksamattoman tontinlunastuksen vakuudeksi, nimittäin *Työväen asuntoosakeyhtiö Toivolalle*²⁾, jolla on tontti N:o 28 korttelissa N:o 315 4:n linjan varrella Kalliossa, yhteensä 60,000 markan lainamäärästä; *Työväen rakennus ja asuntoosakeyhtiö Terälle*³⁾, joka omistaa tontin N:o 34 korttelissa N:n 310 3:n linjan varrella Kalliossa, 68,600 markan valtiolainasta; *Työväen asunto osakeyhtiö Pirtille*⁴⁾, joka omistaa tontin N:o 10 Tehtaankadun varrella korttelissa N:o 134, Suomen kaupunkien hypoteekikassan myöntämästä 62,500 markan lainasta; *Työväen asuntoosakeyhtiö Suomalaiselle*⁵⁾, joka omistaa tontin N:o 23 Alppikadun varrella korttelissa N:o 324, Suomen kaupunkien hypoteekikassan myöntämästä 50,000 markan lainasta; yhtiölle

¹⁾ Kats. 1901 vuoden kertomus siv. 83—85. — ²⁾ Rltk:n pöytäk. 16 p:ltä tammik. 42 § ja 23 p:ltä tammik. 1 §. — ³⁾ S:n s:n 1 p:ltä toukok. 8 §. — ⁴⁾ S:n s:n 1 p:ltä toukok. 17 § ja 24 p:ltä heinäk. 1 §. — ⁵⁾ S:n s:n 11 p:ltä syysk. 24 §.

„Arbetarebostadsaktiebolaget Hällebo“¹⁾, joka omistaa tontin N:o 12 Tehtaankadun varrella korttelissa N:o 134, Suomen kaupunkien hypoteekikassan myöntämästä 70,000 markan lainasta; ja *Osakeyhtiö Leppälille*²⁾, joka omistaa tontin N:o 3 Neitsytpolun varrella korttelissa N:o 135, Suomen kaupunkien hypoteekikassan myöntämästä 85,000 markan lainasta, sillä ehdolla että mainituilla tonteilla olevat rakennukset pidetään palovakuutettuina Rahatoimikamarin hyväksymissä vakuutuslaitoksissa niin suuresta määrästä, että se vastaa ei ainoastaan yllämainittuja kuoletuslainoja, vaan myöskin kaupungin kiinnitettyjä saamisia, sekä että yhtiöt asettavat Rahatoimikamarin hyväksymän täytetakauksen.

Niihin suuriin kustannuksiin nähden, joita kaupungin oli pakko maksaa Senaatintorin varrella olevan poliisiaseman, Makasiinilaiturilla olevan uuden tavaravajan ja Hietalahdenlaiturin sähkövalaistuksesta, oli Rahatoimikamarissa nostettu kysymys, eikö mainittua valaistusta edullisesti voitaisi osaksi tai kokonaan vaihtaa kaasuvallaistukseen; ja Valaistuslaitoksen Hallitusta kehoitettiin³⁾ ottamaan asia harkittavaksensa ja tekemään siitä esitys Rahatoimikamarille. Antamissaan lausunnoissa esiintoi⁴⁾ sanottu Hallitus, että kaasuvallaistuksen kustannukset tulivat tuntuvasti pienemmiksi kuin jos käytettiin sähkövaloa; ja Hallitus katsoi kaasuaerlampuilla soveliaasti voitavan valaista poliisiaseman huoneistot, paitsi pieniä telefoonihuoneita, vankilahuoneistoja ja talleja ullakkoineen, missä sähkövalaistus oli edelleenkin pidettävä. Esiintuomillaan syillä Hallitus edelleen esitti, että Hietalahdenlaiturilla toistaiseksi pysytettäisiin sähkövalaistus, kolme kaarilamppua, jota vastoin ehdotettiin sähkövalaistus osalla Makasiinilaituri avaihdettavaksi kaasuvallaistukseen. Asiaa lopullisesti käsiteltäessä päätti⁵⁾ Rahatoimikamari kehottaa Valaistuslaitoksen Hallitusta kaupungin kaasuvallaistuksen laajentamista koskevaan 1903 vuoden menosäännön ehdotukseensa ottamaan tarvittavan määrärahan Makasiinilaiturin tavaravajan ulkopuolisen valaistuksen perustamiskustannuksiin, jota vastoin asia muuten jätettiin sillensä.

Koska urakkasopimus kyydinpidosta kaupungissa päättyi 31 p:nä toukokuuta 1902, oli Rahatoimikamari kuulutuksella 28 p:ltä marraskuuta 1901 kehottanut halukkaita urakoitsijoita Rahatoimikamarille antamaan sinetillä suljettuja tarjouksia kestikievarin- ja kyydinpidon toimittamisesta täällä kolmen vuoden aikana 1 p:stä kesäkuuta 1902, jonka jälkeen Raha-

Sähkövalaistuksen vaihto kaasuvallaistukseen.

Kyydinpito kaupungissa.

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 2 p:ltä lokak. 3 §. — ²⁾ S:n s:n 18 p:ltä jouluk. 5 §. — ³⁾ S:n s:n 9 p:ltä tammik. 25 §. — ⁴⁾ S:n s:n 9 p:ltä toukok. 16 § ja 31 p:ltä heinäk. 12 §. — ⁵⁾ S:n s:n 28 p:ltä elok. 19 §.

toimikamari on saanut vastaanottaa kolme eri tarjousta; ja niistä hyväksyttiin ¹⁾ ajuri Kaarlo Toivosen tekemä, kaupungille edullisin tarjous, jonka mukaan urakoitsija saisi jokaisesta hevosesta 325 markkaa eli, kun hevoset oli määrätty kuudeksi, kaikkiaan 1,950 markkaa vuodelta. Sittenkuin Toivonen oli asettanut hyväksytyin takauksen urakan täyttämiseksi, tehtiin hänen kanssaan sopimus puheenalaisesta kestikievarin- ja kyydinpidosta 1 p:stä kesäkuuta 1902 1 p:ään kesäkuuta 1905.

Laurellin stipendirahasto.

Axel Fredrik Laurellin stipendirahastosta käytettävissä oleva korko 99 markkaa 64 penniä jaettiin ²⁾ tältä vuodelta Suomen reaalilyseon ja Yksityisen ruotsalaisen tyttökoulun kesken.

Dannström puolisojen testamentti.

Säveltäjä Isidor Dannström vainaja ja hänen puolisonsa Rosa Dannström olivat testamentissa 3 p:ltä joulukuuta 1896 määränneet 10,000 markkaa kummallekin Helsingin ja Turun sairaalalle toipuvain kodin pohjarahastoksi; ja koska oli syntynyt epäilystä siitä, olivatko lahjoitetut määrät aiotut mainittujen kaupunkien vai Suomen valtion käytettäväksi, oli rouva Dannström miehensä kuoltua, selventääkseen testamentin määräystä tässä kohden, selittänyt, että hän ja hänen miehensä olivat aikoneet puheenalaiset testamenttivarat tulemaan Helsingin ja Turun kaupunkien hyväksi, jonka johdosta asianomaisten kaupunginviranomaisten pitäisi olla oikeutettuja nostamaan varat Suomen valtiovarastolta, johon Isidor Dannströmin kuolinpesän selvitysmies ne oli jättänyt. Sittenkuin Kaupunginvaltuusto 11 p:nä joulukuuta 1900 oli antanut ³⁾ Rahatoimikamarin toimeksi ryhtyä asiassa tarvittaviin toimenpiteisiin, pyysi ⁴⁾ Rahatoimikamari Keisarilliselle Senaatille antamassaan kirjoituksessa Suomen Valtiokonttorille asianomaista määräystä maksamaan Helsingin kaupungille mainitut kymmenentuhatta markkaa. Mutta joulukuun 2 p:nä 1901 annetulla, sanottuun hakemukseen merkityllä päätöksellä lausui Keisarillinen Senaatti, että se ei ollut havainnut olevan syytä ottaa varteen hakemusta, jonka johdosta Rahatoimikamari päätti ⁵⁾ oikeudenkäyntitietä ajaa Valtiovarastoa vastaan kannetta puheenalaisten varojen saamisesta.

e) *Erinäisiä muita Rahatoimikamarin käsittelemiä asioita.*

Kiinteistökirjan täydentäminen.

Luetteloa kaupungin kiinteästä omaisuudesta täydennettiin vuoden kuluessa merkitsemällä kaupungin kiinteistökirjoihin kaikki muutokset, joita vuoden kuluessa oli kiinteistöjen käyttämisessä sattunut.

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 23 p:ltä tammik. 9 §. — ²⁾ S:n s:n 24 p:ltä huhtik. 9 §. — ³⁾ Kats. 1900 vuoden kertomus siv. 69. — ⁴⁾ Rhtkn pöytäk. 18 p:ltä huhtik. 1901, 35 §. — ⁵⁾ S:n s:n 6 p:ltä helmik. 33 §.

Kaupungin vakuusasiakirjat tarkastettiin kaksi kertaa vuoden kuluessa ja sattuneissa tapauksissa ryhdyttiin tarvittaviin toimenpiteisiin kaupungin oikeuden säilyttämiseksi.

Vakuusasiakirjain tarkastus.

Paitsi niissä tapauksissa, jolloin Rahatoimikamari asianomaisten viranomaisten vaatimuksesta antoi ainoastaan selityksen, valvottiin Rahatoimikamarin toimesta kaupungin puhevaltaa tuomioistuimessa niissä asioissa, missä kaupunki oli asianosaisena tai sillä muuten oli jotakin etua valvottavana.

Kaupungin oikeuden valvominen oikeudenkäynneissä, konkurseissa ja taksoitusasioissa y. m.

Yhteensä 60 tapauksessa hankki Rahatoimikamari kiinnityksen tontteihin ja rakennuksiin, nimittäin 34 tapauksessa tehdyistä vuokrasopimuksista ja 26 tapauksessa myytyjen tonttien kauppahintaa vastaavista velkakirjoista.

Hankittuja ja uudistettuja kiinnityksiä.

Vuoden kuluessa hyväksyi Rahatoimikamari 23 takaussitoumusta tehdyistä vuokrasopimuksista, 2 hankinnoista, 17 myytyjen tonttien kauppahinnan suorittamisesta, 5 täytetakaussitoumusta kiinnityksiä jälelmäksi siirrettäessä ja 1 takaussitoumuksen kestikievarin- ja kyydinpidon urakasta.

Hyväksytyjä takaussitoumuksia.

Yhteensä 17 tapauksessa hyväksyi Rahatoimikamari sinne annettuja piirustuksia kaupungin vuokramaille tehtäväksi aiottuihin rakennuksiin ja entisten muutoksiin, nimittäin 1 rakennusyhteykseen Bakkaksen maalla, 1 Bergan, 4 Kallion, 2 Eläintarhanhuvilain, 2 Humlebergin, 1 Malmin ja 2 Meilansin alueella, 1 Liuskasaarella, 1 Södervikin, 1 Töölön sokeritehtaan ja 1 Äsin alueella.

Hyväksytyjä rakennuspiirustuksia.

Paitsi erinäisiä katselmuksia ehdotuksen tekemistä varten tilojen vuokralle antamisesta ja varastopaikkain, kivilouhimoin y. m. tilapäisestä vuokralle antamisesta määräsi ¹⁾ Rahatoimikamari, että vuoden kuluessa seuraavat tilat olivat tarkastettavat n. k. kolmivuotiskatselmuksilla nimittäin: Vanhankaupungin värjärintontti, Annebergin, Arabian ja Sofielundin huvilat, Helsingin kehrutehtaan alue, Kallio N:ris 2, 17, 19, 23, 25, 27 ja 29 2:n linjan varrella, N:ris 18, 20, 21, 24, 26 ja 28 3:n linjan varrella, sekä N:ris 14, 16, 17, 22 ja 24 4:n linjan varrella, Eläintarhanhuvilat N:ris 1—7, 13 ja 14, Töölön sokeritehtaan alue, huvila Toivo, Humleberg N:ris 15, 16, 18, 20 ja 21, Kammio, Tallbacka, Miramar, Rajasaari N:ris 1 ja 2, Meilansin huvilat N:ris 11, 14, 15, 18 ja 21 sekä litt. A ja B, Leppäsuu, sekä Läntinen Kaivopuisto N:ris 2 ja 3. Edelleen määrättiin ²⁾ lähtökatselmuksella tarkastettaviksi Vallgård N:o 5, Salli, Kaavi,

Toimitettuja katselmuksia.

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 26 p:ltä kesäk. 26—31 §. — ²⁾ S:n s:n 26 p:ltä kesäk. 32—36 §.

Savila, Dal, Hummelvik, Blekholmen N:o 4, niittypalstat N:ris 6 ja 7 Eläintarhassa sekä kolme tonttipaikkaa Meilansin maalla.

Päätös Helsingin Sähkövalaistusosakeyhtiön johdoista.

Lokakuun 18 p:nä päivätyyn kirjelmän mukana oli Maistraatti lähettänyt Rahatoimikamarille läänin Kuvernöörin saman kuun 10 p:nä antaman päätöksen, jonka kautta Helsingin Sähkövalaistusosakeyhtiö oli oikeutettu määrätyillä ehdoilla edelleenkin käyttämään takäläisiä sähkölaitoksiaan ja johtojaan. Mutta kun Rahatoimikamari ei kuitenkaan katsonut Kuvernöörin puheenalaisen päätöksen missään tapauksessa voivan tarkoittaa muuta kuin lupaa sen ajan kuluessa, jona Kaupunginvaltuusto oli oikeuttanut yhtiön johtojansa varten käyttämään kaupungin katuja ja avoimia paikkoja, niin Rahatoimikamari päätti ¹⁾, että Kuvernöörin päätöksestä ei ollut tehtävä valitusta.

Rahatoimikamarin jäsenet.

Rahatoimikamariin kuuluivat vuoden kuluessa hovineuvos C. Nummelin (puheenjohtajana), protokollasihteeri A. Aminoff (varapuheenjohtajana), ratatirehtöörinasistentti Th. Frosterus, kreivi C. Mannerheim, talonomistaja K. R. Åström ja varakonsuli K. Stockmann. Varajäseniä olivat: arkkitehti V. Aspelin, nimituomari J. Ugglä ja nimituomari E. Indrenius.

Rahatoimikamarin kokoukset, käsitellyt asiat y. m.

Rahatoimikamarilla oli vuoden kuluessa 57 kokousta, joista 52 vakinaista ja 5 ylimääräistä. Niissä käsiteltiin 1,199 diaariin merkittyä asiaa, joista 150 oli ratkaisematta edellisestä vuodesta ja 1,049 uutta. Niistä 1,085 saatettiin loppuun ja 114 jäi toimenpiteen varalle. Maksumääräyksiä annettiin 3,378. Pykälät Rahatoimikamarin pöytäkirjassa nousivat 1,670:een ja kirjenumero 286:een.

¹⁾ Rhtkn pöytäk. 23 p:ltä lokak. 14 §.